

35075, VII, C, g
Dobra spoved.

Nauki in molitve
za vredni vsprejem zakramenta sv. pokore.

Z dovoljenjem visokočast. knezoškofijstva
ljublanskega.

Drugi natis.

V Ljubljani, 1894.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“.
Tiskala Katoliška tiskarna.

Žalujoči angelj.

Dobra spoved.

Nauki in molitve
za vredni vsprejem zakramenta sv. pokore.

Z dovoljenjem visokočast. knezoškofijstva
ljublanskega.

— **Drugi natis.** —

V Ljubljani, 1894.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“.
Tiskala Katoliška tiskarna.

A.

Koristni nauki in opomini.

Nekateri otroci se spovedi hudo bojé. Že naprej jih skrbi tisti dan, ko bo treba zopet prejeti zakrament svete pokore; in če le morejo, ga še radi odložijo. Noge se jim tresejo, kadar se bližajo spovednici; srce jim glasno bije, kadar pridejo na vrsto. Druge treba k spovedi celo siliti in priganjati. — Kako so nespametni taki!

O, ko bi prav pomislili, kolika dobrota je zakrament sv. pokore, bi jih pač ne bilo treba k spovedi še priganjati ali siliti; marveč Boga bi na kolenih in s povzdignjenimi rokami zahvalili, da smejo iti k spovedi! — Kaj bi bilo, ko bi ne imeli spovedi? Ko bi človek storil smrtni greh, pa bi ne imel nobene pomoči, nobene rešitve več; spati

bi ne mogel, jesti bi se mu ne ljubilo, v obupnosti bi zdihoval: »Za-me so lepa nebesa za vselej zgubljena, pekel je moj delež, nič več ne odidem večnemu pogubljenju — vse je zastonj!« — Da se toraj mnogi spovedi bojé ali da jo imajo tako malo v čisli, pride od tod, ker ne spoznajo njene prevelike dobrote, ker so Bogu nehvaležni in sami sebi nočejo dobro.

Zato pa tudi nobeno drugo opravilo v življenju ni za-te tako imenitno in odločilno za čas in za večnost, kakor sveta spoved. Spoved ti bo nebesa pridobila, ako jo boš pogosto in vselej prav opravljal; lahko pa te tudi v pekel pripravi, ako bi jo zanemarjal ali celo ne vredno opravljal.

Veliko rečij imajo pogubljeni v peklu objokovati; vendar lahko rečem, da zaradi tega pretočijo največ solz, ker so si nakopali pogubljenje, čeravno so imeli tako lahek pomoček k rešenju — sv spoved! Ko bi mogli še enkrat na svet priti, — le za en dan, gotovo bi bila prva njih pot k spovednici. Tudi duše v vicah žalujejo, da niso bile do-

volj vestne v tej zadevi; o, kako bi bile tudi one vesele, ko bi se smele še enkrat na svet vrniti, da bi mogle popraviti svoje napake in pomanjkljivosti nekdanjih spovedij. Svetniki v nebesih pa Boga hvalijo, da jim je bila sveta spoved tista srečna lestvica, po kateri so se povzdignili do tolikega veselja.

Da bo tvoja spoved res dobra, spremljati jo morajo vselej štiri zveste sestrice tovarišice: izpraševanje vesti, kesanje, trdni sklep in zadostovanje. Vseh teh pet rečij je k zakramentu sv. pokore neogibno potrebnih; če le ene manjka, zakrament svete pokore ni le neveljaven, marveč, kakor ti je iz katekizma znano, grešnika obteži z novim strašnim grehom, z božjim ropom. Pri spovedi morajo sodelovati vse naše moči: um opravi izpraševanje vesti, srce občuti grenko žalost ali kes nad grehi, volja se odloči s trdnim sklepom za drugačno življenje, z besedo se zgodi obtožba, v dejanju se potem izvrši zadostenje.

Navadno pa ljudje vse to sveto opravilo skupaj imenujejo spoved,

ker je spoved takorekoč središče in vse drugo daje spovedi le pravo lastnost: spoved bo namreč le takrat čista, če si vest dobro izprašaš; bo le takrat skesana, ako grehe iz srca obžaluješ in trdno skleneš poboljšati se; bo le takrat popolna, ako si pripravljen tudi po svoji moči zadostovati za svoje grešno zadolženje. Zato sem tudi jaz naredil napis tej drobni knjižici: »Dobra spoved«, čeravno sem se namenil podati nekoliko vodil po vrsti za vsako izmed peterih k zakramentu sv. pokore potrebnih rečij.

Pred vsem te opomnim, da si izvoli za sv. spoved tak dan, ko boš imel več časa ter mogel vse natanko dopolniti. Že nekoliko dnij naprej misli na to resno in prevažno opravilo: dan tvoje spovedi in sv. obhajila bodi ti vselej svet dan — častitljiv praznik! Začetek vsega pripravljanja bodi prav goreča prošnja za pomoč iz nebes; najboljše storiš, če prosiš nebeške pomoči kar za vseh pet rečij ob enem — s splošno molitvijo, ki jo najdeš v drugem delu te knjižice. Ako že hodiš k sv. ob-

hajilu, bode ti temeljita priprava olajšana, če si razdeliš: zvečer opravi sv. spoved, drugo jutro pa pristopi k mizi Gospodovi. Če pa to ni mogoče, pomagaj si s tem, da bolj zgodaj vstaneš tak dan. Bodi v ta namen pri sv. maši.

I. Izpraševanje vesti.

1. Ko si pobožno in goreče molil za pomoč od zgoraj, trudi se sam, da spoznaš **vrsto** grehov, t. j. posamezne grehe, ki si jih storil. Tvoja spoved bi ne bila natančna, ko bi se sploh obtožil n. pr.: »Nisem bil priden, bil sem poreden, imel sem slabe misli« itd. Tu je treba povedati, v kateri reči nisi bil priden, kaj hudega si storil; razložiti moraš, kakšne so bile tvoje »slabe« misli: ali so bile nevoščljive, prevzetne, nečiste . . . ali si znabiti med molitvijo radovoljno kaj družega mislil? In da ti bo mogoče tako povedati, moraš se poprej potruditi, da se spomniš na vse to.

2. Veliko je tudi na tem ležeče, kolikokrat si storil smrtni greh: kolikorkrat si v imenitni zadevi popol-

nem vedoma in prostovoljno prelomil božjo ali cerkveno zapoved, toliko velikih grehov si storil. Toraj je treba pri izpraševanju vesti določiti **število** (vsaj smrtnih) grehov. Pri smrtnih grehih bi ne bilo dovelj le reči: »malokrat«, »večkrat«, »včasih«, »prav velikokrat« . . marveč se mora število naravnost povedati. Če se pa nikakor ne moreš števila prav določno spomniti, določi primeroma, kolikor moreš, natanko; prevdari, kolikokrat si grešil na teden, na mesec . . . koliko tednov nič . . . koliko časa si se varoval po zadnji spovedi . . . od kdaj si se spet poboljšal . . .

3. Večkrat tudi ni vse jedno : *a)* na katerem kraju si grešil (n. pr. v cerkvi ali doma); *b)* ob katerem času (n. pr. med službo božjo, v nedeljo ali praznik, v dan svoje spovedi, ali svetega obhajila, svete birme . . .); *c)* zoper kakšno ali s katero osebo (n. pr. zoper duhovne, stariše, bolnike) . . . *č)* kako si grešil (n. pr. skrivaj ali očitno; ali s popolnim prepričanjem ali pa, ker si se prenaglil; ali si grešil z veliko predrznostjo in

zlobnostjo; ali si s svojim grehom veliko škodoval, pohujšal . . .)

Kraj, čas, osebe in način greha imenujemo **okoliščine**, ki greh zvekšajo ali zmanjšajo ali ga spremenijo v drugačnega. Take se morajo pri spovedi povedati, toraj je treba o njih resno premišljevati; na one okoliščine pa, ki greha ne spreminjajo zdatno, se ni treba ozirati.

4. Vest si najprej sam izprašuj, najbolje tako, da premisliš, kaj si se pregrešil od svoje zadnje dobre spovedi zoper božje in cerkvene zapovedi. Potlej pa pazljivo preglej v drugem delu pridejano »spovedno ogledalo«, da se morebiti spomniš še katerega greha, ki bi ti sicer ne bil prišel v misel. Pomni pa, da to pridejano izpraševanje vesti nima kar vseh grehov, ki se morejo storiti; zato moraš pri spovedi tudi povedati, ako se spomniš še kakega drugega greha, ki ni v tem pregledu zapisan.

5. Opozorim te še na **nekatere napake**, katerih se moraš varovati, kadar izprašuješ vest.

a) Ne bodi razmišljen. Vest izpraševati pravi se, misliti — s pre-mišljevanjem se spomniti, kaj smo grešili. Poišči si toraj kak samotni kraj doma ali v cerkvi; nikar se ne oziraj okrog sebe in odstranuj vse nepotrebne misli. Da boš bolj zbran, misli si prav živo, kakor bi stal pred sodnim stolom božjim, pred katerim boš moral prej ali slej res stati, in takrat ti bodo kakor v solnčni svetlobi jasno pred očmi vsi tvoji grehi. Misli si toraj, kakor bi že zdaj gledal svojega najpravičnejšega Sodnika; ob njegovi desnici svojega svetega angelja varuha, ki je bil priča vseh tvojih grehov; ob levici hudobnega duha, ki te bo tožil; tvoja duša pa, ki ima pred seboj vse grehe, kakor bi jih po vrsti brala iz knjige, s strahom in trepetom čaka Sodnikove razsodbe.

b) Ne bodi lahkomišljen. Že dvakrat sem povdaril, da se moraš »truditi«, če se hočeš spomniti svojih grehov. Zelo napak toraj ravnajo vsi oni, kateri kar kaj kratkega obmolijo, pa precej hitijo k spovednici, češ da jih bodo že spovednik poprašali. To je

sicer res, da skrben spovednik tudi izprašuje, pa le takrat, kadar dvomi, če je grešnik sam vse povedal. Nikar se ne zanašaj na spovednikovo izpraševanje; tvoja sveta dolžnost je, da se poprej izprašuješ sam; kajti če poprej nisi resno premislil, tudi na spovednikovo vprašanje ne boš vedel prav odgovoriti, ker v naglici in zadregi se ne boš mogel spomniti. Taka lahkomišljena površnost pri izpraševanju vesti je pogubila že premnogo grešnikov; glej, glej, da še tebe ne pogubi.

c) Nasprotno pa so nekateri preveč boječi in v prevelikih skrbih ter ne morejo najti ne konca ne kraja. Preiskujejo in preiskujejo vse najskrivnejše kote svojega srca; pa bolj ko premišlujejo in preiskujejo, bolj so zmedeni ter vedno mislijo, da se še niso zadosti potrudili. Takim le rečem, da Bog ne zahteva od nas nič nemogočega, še pretežkega nič. Zadostuje torej, če si svojo vest izprašujemo s toliko skrbljivostjo, kakor jo imamo sicer pri drugih imenitnih opravilih. Toliko skrbi bode pa gotovo imel vsakdo, komur je res-

nična volja, odpuščanje grehov zadobiti.

č) Kdor se ob določevanju števila smrtnih grehov ne ve natanko spomniti, storil bi zelo napak, ko bi si nalašč določil kako prav veliko število, češ, da bode bolj gotovo. Ne tako; tukaj je treba resnice: ne preveč, ne premalo! Če ne veš določnega števila, povej, kakor sem že omenil, približno, kolikrat na teden, mesec . . .

d) Nekateri ne ravnaajo prav, kadar si določujejo grehe storjene v mislih in željah. Ne premislijo namreč, ali so radovoljno imeli grešne misli, ali ne; in ne prevdarijo pri grešnih željah, če so dovolili vanje ali ne. Ali pa tudi ne delajo razločka med grešnimi mislimi in željami. Grehe v mislih moramo ločiti od grehov v željah. Ako kdo radovoljno in z dopadenjem misli kaj zlobnega, ima greh; ako pa poleg tega obudi še želje v srcu ali celo sklep, da bi storil v dejanju, kar misli, je to nov greh. Izprašuj toraj vest tudi o tem, ali si dovolj skrbno odganjal grešne misli in zavračal zlobne želje; ali mo-

rebiti popolnem radovoljno premišljal, ali še celo trdno voljo imel storiti to, kar ti je navdajala domišljija ali strast. Ako ti pravi vest, da si se skrbno vojskoval, ne mudi se dalje ob tem, ker pri spovedi ne bo treba praviti; pač pa se boš moral obtožiti, če si premalo ali na pol odganjal slabe misli in premagoval grešne želje, ali pa še kar nič ne.

e) Napak ravnaajo slednjič oni, kateri po dovršenem izpraševanju vesti kar precej hité k spovedi, ne da bi bili poprej obudili kesanje in storili trdni sklep. Pa o tem je treba kaj več spregovoriti.

II. Kes ali obžalovanje.

1. K zakramentu sv. pokore je izmed vseh potrebnih rečij še najbolj potrebno obžalovanje, ker brez kesanja ni mogoče dobiti odpuščanja grehov. Celó spoved se dá v nekaterih slučajih nadomestiti, a kesanje nikdar. Ako bi se kdo rad spovedal, pa se ne more, dobi odpuščanje grehov, če jih le iz srca obžaluje; kdor

pa bi jih ne obžaloval, bi mu tudi pri spovedi ne bili odpuščeni. Torej se je treba vselej, kadar se pripravljaš za spoved, še prav posebno potruditi, da v svojem srcu obudiš pravo kesanje.

2. Kaj je kesanje, se z besedami ne dá lahko dopovedati, kakor se sploh srčna čutila ne dajo z besedo natanko popisati; kdor jih pozná, pozná jih iz skušnje. Prepričan sem, da ti je to grenko čutilo, ki se imenuje kesanje, že iz lastne skušnje znano. Ako si v posvetnih zadevah kdaj storil kaj tacega, kar ti je močno škodilo ali te zeló osmešilo pri družih, takrat se ti je milo storilo, sam náse si bil nevoljen, morebiti so ti še solze v oči stopile; ves žalosten in potrtn si vzdihnil: »Kako se kesam, da sem to storil!« in precej si pristavil: »Nikoli več ne bom tako delal!« — Obrni to na svoje grehe in prizadevaj si enako britko čutilo v svojem srcu obuditi, da ti bo v resnici hudo, ker si Boga razžalil, da boš takorekoč samega sebe žalosten, da se ti bo začelo gnusiti tvoje grešno vedenje in da bi ne vem kaj raje dal ali pretrpel, kakor da se je to zgodilo.

3. Obžalovati moraš prav vse smrtne grehe. Če si se pa ob izpraševanju vesti spomnil le samo malih grehov, bo tudi najbolje, če vse obžaluješ; a zadostovalo bi za vredno spoved, ko bi v tem slučaju obžaloval le enega. Svetujem ti torej: srčno obžaluj tudi vse odpustljive grehe; da bo pa še bolj varno, si lahko ob vsaki spovedi še nekatere posebej odbereš, katerih se hočeš še prav posebno kesati in poboljšati. Kajti odpustljive grehe nam je še težje obžalovati, ker nas ne prestrašijo tako zeló, kakor smrtne grehi, katerih en sami že človeku pekel zasluži. Zaradi tega bode tudi dobro, da se spomniš takega že spovedanega in že odpuščenega večjega greha ter ga še enkrat obžaluješ s sedanjimi malimi grehi.

4. Kdaj pa je treba kesanje obuditi? Dobro bo, če že med izpraševanjem vesti obžaluješ posamezne grehe, kadar se jih spomniš; vendar zadostuje, ako nazadnje po izpraševanju vesti kar vse skupno obžaluješ, — in še večja bo tvoja žalost, ako se hkrati oziraš na vso svojo hudobijo. Vsekako pa obudi

kesanje še pred spovedjo in zopet ob koncu spovedi, predno ti mašnik odvezo dajo; pred spovedjo pa zato, da je varniše, ker potlej bi te utegnila skrb ali kaka druga reč kaj begati, da bi ne mogel na kesanje vse pozornosti obrniti.

5. Glavna reč je pa to-le: kaj je treba storiti, da se ti bo v srcu vzbudilo pravo žalovanje in kesanje? Katekizem nasvetuje tri reči: 1. Boga prositi, da bi nam k temu svojo milost dal, 2. dobro premisliti, kdo je tisti, ki smo ga z grehom razžalili in 3. kesanje večkrat obuditi. Molitev sem že poprej priporočil za vseh pet rečij skupno; pa dobro bo, če za to veliko milost, — dar srčnega kesanja še posebej prosiš, zlasti pri sveti maši. Tudi o tretji točki mi ni veliko govoriti, ker veš, da popolni kes ti že sam grehe izbriše, ako imaš voljo k spovedi iti, kakor hitro bo mogoče. Imej navado prav gostokrat popolni kes obujati; posebno kadar si bil tako nesrečen, da si storil kak greh, in zvečer, predno zaspiš. — Torej mi je le še drugo točko nekoliko raztegniti

in obširniše razložiti: **Kaj preišluj, da ti bo lažje obuditi čeznatorni kes.**

Kaj je zgubljenega sina privedlo do tega, da se je kesal svojih grehov in se vrnil k svojemu očetu? Sv. pismo nam to pové prav s kratko besedo: »v sé je šel.« Resno preišljevanje ga je pretreslo in zmodrilo.

Začel je v mislih primerjati svoj sedANJI žalostni stan s poprejšnjo srečo, ki jo je imel v hiši svojega dobrega očeta; in čim dalje preišljuje, tembolj ga srce peče. Od začetka je bilo njegovo kesanje še naturno, ker miza domača s kruhom obložena mu je stopila tako v živo pred oči, da mu je bila sedanja lakota neznosna. Toda nadaljno preišljevanje mu pokaže premilo podobo tako dobrega pa tako nehvaležno žaljenega očeta, — srce mu začne krvaveti, — milo se razjoka! Stradanje mu zdaj ni nič več mar, le to ga grozovito boli in peče, da je tako milega očeta tako zlobno razžalil in se s tem pregrešil tudi zoper Boga. Nobene besede ne reče več o lakoti, marveč britko zdi-huje: Oče, grešil sem zoper nebo

in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti.

Ako hočeš tudi ti z božjo pomočjo pravo srčno kesanje obuditi, moraš tudi ti »v sé iti«, moraš tudi ti prav v živo premišljevati take reči, ki bodo posebno presunile tvoje srce, da se ti bo hudo zdelo, ker si Boga razžalil, da se ti bo greh zares nad vse studil in da boš res pripravljen, rajše vse pretrpeti, kakor še kdaj vedoma in prostovoljno Boga žaliti.

Ker bi ti rad kaj pomagal v tej pretehtni zadevi, ti navedem tukaj več tacihi rečij, katere bodo gotovo v tvojem srcu vzbudile pravo kesanje, ako jih le dovolj resno premišljuješ in k srcu vzameš. Navedem jih zato več, da si lahko izbiraš ter zdaj to, zdaj ono bolj prevdariš, kar ti bolj srce gane. Najprej ti razložim prelepo navado, ki jo je imel sv. Karol Boromej, kedar je hotel pravo srčno kesanje obuditi.

a) Preblagi škof sv. Karol Boromej obiskal je v duhu štiri postaje in se je pri vsaki pomudil tako dolgo in tako pazljivo, da se mu je začelo srce ža-

losti topiti . . . Pojdi v mislih tudi ti za njim in prisili takorekoč svoje mrzlo srce, da se bo vnelo in milo obžalovalo vse storjene grehe, pripravljeno raje smrt storiti, kakor še kdaj preljubega Boga žaliti.

1. Najprej si misli, da stojiš na pokopališču in da se pred teboj odpre grob, v katerem leži mrlič že ves spremenjen in od črvov razjeden. Oh, kako je razdejan: kjer so bile poprej one jasne bistre oči, vidiš zdaj le dve tužni votlini; kjer je bilo poprej ono cvetoče rudečkasto obličje, so zdaj le udrte in votle kosti, da jih je groza pogledati itd.; in čez nekoliko let se bo še to razsulo v prah in prst. In kdo je tako spremenil človeka, ki je krona vsega stvarjenja, kralj med vsemi stvarmi na zemlji? — Smrt je to storila. In kdo je smrt priklical na svet? Greh! Po grehu je prišla smrt na svet. O kako grozna reč mora greh biti, ker je že njegovo delo tako strašno!

Pripoveduje se, da je v starodavnih časih neki neusmiljen trinog nesrečnega obsojenca s tem kaznoval, da je k njemu

mrliča tako privezal, da je moral po dnevi in po noči z njim skupaj bivati. »Oj, prestrašna kazen!« praviš. Res je: pa vendar je še sto in stokrat grozovitejša in strašnejša — duša s smrtnim grehom, ali greh sam!

In vendar se greha nisi varoval: si ga lahkomišljeno že tolikrat ponavljal, — in oh, že zopet po zadnji spovedi si grešil! Ali ne boš ves skesan in potrtn pokleknil in iz globočine srca zahvalil ljubega Boga, da te je še pri življenju ohranil, da ti je mogoče to svojo nesrečno nespamet še popraviti? ali ga ne boš ves skesan prosil odpuščanja, in mu trdno obljubil, da ga v prihodnje res ne misliš nikdar več žaliti?!

2. Potlej se povzdigni v svojih mislih čedalje višje in višje ter misli si, kakor bi se za nekaj trenutkov nebo odprlo pred tvojimi očmi, in bi ti bilo dano, vsaj le nekaj časa gledati tisto lepoto, ki je še nobeno oko na zemlji ni videlo, poslušati tisto prijetnost, kakoršne še nobeno uho tukaj ni slišalo, in okušati tisto nebeško sladkost, kakoršne na zemlji še nobeno srce ni obz

čutilo. Oh, le prav pazno se ozri po nebeških širjavah, gotovo zagledaš tudi svoj sedež, tisti presrečni sedež, ki je tebi pripravljen od začetka sveta, znabiti prav blizo Jagnjeta. »Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je veliko v nebesih,« je rekel Jezus. Da, veseli se tudi ti nedopovedljivo velike sreče, ki te čaka: vekomaj gledati in uživati neskončno lepoto in blesk trojedinega Boga, z Marijo, z angelji, z najboljšimi skupaj se radovati, — brez konca ... oh, kdo dopové srečo to! Toda oh, en sam smrtni greh, in vse je zgubljeno — zgubljeno za zmiraj! Oj nesrečni greh, kdo bi te mogel dovelj sovražiti in obžalovati! Ko je bil lačni Ezav za skledo leče prodal svoje prvenstvo in vse pravice, katere so bile z njim v zvezi, se je britko jokal in je kar tulil, toliko mu je bilo hudo; ali ti pa ne boš nič žaloval zavoljo neizmerno večje zgube — ker si zgubil vse in za zmiraj, ako si zgubil prelepa nebesa?

S potrtnim in skesanim srcem torej zahvali nebeškega Očeta, da še živiš,

ponižno ga prosi odpuščanja in trdno skleni, raje umreti, kakor da bi ga še kdaj žalil s kakim (smrtnim) grehom.

3. Iz te rajske višave se v mislih preseli v grozovito peklenško brezdnost in poglej, kako strašne pekočine ondaj trpijo pogubljeni. Kakšen je ta kraj večnih kaznij? Bog daj, da bi ga nikdar v resnici ne gledal; zato ga tem skrbnejše glej zdaj v mislih, saj ga nam je dovelj jasno opisal Jezus Kristus. Zlasti nam je o njem izrekel tri besede, ki so tako strašne, da nam mora strah pretresti vse ude, če se le spomnimo nanje: *tèma, ogenj, jok!* Tudi tukaj se lahko reče: Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobenega človeka srce ni občutilo, kar je Bog strašnega zažugal onim, kateri se (smrtnega) greha ne varujejo ali pa se nočjo o pravem času spokoriti! — V nebsih se oko neizmerno raduje v presvitli svitlobi rajske lepote; zato voščimo rajncim: *Večna luč naj jim sveti!* V peklu pa vekomaj ne bode ne za dušno ne za telesno oko nobene svitlobe, — marveč le večna, skrajna *tèma* brez konca in

kraja! Kako se nam smilijo že oni jetniki, ki se morajo v temnih ječah tukaj na zemlji pokoriti za svoje hudobije! A taka pokora le nekaj časa trpi in kaznjenci vsaj včasih vidijo žarke dobrodejne svetlobe, — in vendar je tako strašna! Kaj še le večna, neprozorna tema v peklu! — V nebesih bodo uho (dušno in po sodnjem dnevu tudi telesno) z nepopisno radostjo napolnjevali rajski glasi; zato večkrat govorimo o angeljskem petju in o nebeški godbi. V peklu pa vekomaj ne bodo pogubljeni sprelišali nobenega prijetnega glasa, marveč neprenehoma le jok in stok in grozovito preklinjevanje. Hudo se nam zdi, če vidimo koga na tihem se solziti; še bolj se nam smili, če se glasno joka; groza pa nas obhaja, če ga prevzema tolika žalost in bolečina, da kar tuli ali z zobmi škriplje! — Pa vsega tega pogubljeni ne bodo videli in slišali le pri drugih, marveč čutili tudi sami. V nebesih bo zveličano srce vekomaj čutilo nedopovedljive sladkosti, bo takorekoč plavalo v morju rajskega veselja; zato govorimo o neusahljivem studencu

rajske sreče, o nebeški mani itd. V peklu pa bodo pogubljeni čutili nepopisljive bolečine in pekočine neugasljivega ognja. Kako peče, če ti le iskrica pade na roko; za noben denar bi ne hotel eno uro prsta držati v žarečem plamenu; strah te pretrese, ako slišiš, kako so nekdanj mučence z ognjem trpinčili, žgali in pekli, — a to je le kratek čas trpelo in prestano je bilo! Peklenski ogenj pa ne bode nikdar ugasnil.

O le dobro jih poglej, te nesrečne, ki že leta in leta trpijo neskončno gorje in bodo trpeli brez konca, brez upanja kakega polajšanja; in vprašaj jih, kaj jih je pahnilo v to strašno temno, žareče brezдно? in slišal boš obupni glas: greh; en sam smrtni nespokorjeni greh je zadosti, da nakoplje tako brezmejno gorje! Oh, predragi, še so za te zaprta peklena vrata; zahvali se predobrotljivemu stvarniku, da te še ni poklical pred ostro sodbo; kaj bi bilo, ko bi bil že umrl, — in še tako mlad, — že v peklu! Objokuj svojo lahkomišljenost, s katero si do zdaj

Boga žalil in trdno skleni, raje stokrat umreti, kakor še kdaj s kakim smrtnim grehom neskončno pravičnega Boga žaliti. (Ako ti pa vest ne očita še nobenega večjega greha, pa pojdi v mislih v vice in poglej, koliko morajo tam trpeti zavoljo malih grehov. Po pravici se imenujejo uboge verne duše, ker imajo enako trpljenje, kakor pogubljeni v peklu, le s tem razločkom seveda, da jim ga lajša upanje, da bodo še rešene.)

4. Vse to, kar si premišljal do zdaj, ti more v srcu vzbuditi le bolj nepopolni kes, ker misliš bolj na plačilo in kazen, kakor pa na neskončno dobroto in ljubezen razžaljenega Boga, ker se oziraš bolj na-se nego na Boga. Pojdi torej zdaj na tak kraj, kjer boš gledal in premišljal le ljubezen neskončno dobrotljivega Boga. Jaz vém za tak kraj: tam v sveti deželi je, — na gori Kalvariji! Tje na goro Golgoto hiti v duhu in vstopi se pred križ Jezusov ter z vernim očesom, kakor sv. Janez in sv. Magdalena, glej umirajočega Jezusa! Oglej si ga od glave do nog, — noben ud ni

zdrav, ni brez ran, brez bolečin; glava ranjena z ostrim trnjem; oči zalite s krvavimi solzami; usta suha pekoče žeje; roke in noge prebodene z grozovitimi žeblji, — čedalje širje so rane, na katerih visi že tri dolge ure; — srce vse razboleno zapuščenosti in smrtne britkosti . . . Slednjič je prestano, — Jezus glavo nagne in umrje! Ne hodi še proč: počakaj le še nekaj trenutkov; glej, tu pride vojščak in prebode z ostro sulico njegovo stran, — Srce, najsvetejše Srce je zadeto in prebodeno, da teče kri in voda iz njega, — da odtečejo tudi še tiste kapljice krvi, ki poprej skoz njegove rane niso pota našle, — do zadnje kapljice mora prelita biti presv. rešnja Kri!

a) Kaj ne, predragi, ko bi bil to najhudobniši zločinec, smilil bi se ti, ker mora toliko trpeti. Toda ti dobro veš, da na križu trpi in umira Najsvetejši, Najnedolžniši in sicer ne zato, ker mora, marveč zato, ker sam hoče, — iz same ljubezni do vseh ljudij, torej tudi posebej iz ljubezni do tebe. Misli si tedaj, da se Zveličar posebej do tebe obrne in ti

ves užaljen očita tvoje grehe: »Preljubi moj otrok, zakaj si mi to storil? Glej, jaz sem te tako prisrčno, tako goreče ljubil, in sem tako neizmerno veliko za-te storil in trpel — pa oh, kako si mi nehvaležen? — Saj sam dobro veš, da si vselej ponavljal moje prebritko trpljenje, kadar si greh delal; dobro si vedel, da kdor greši, me v novo izdaja, neusmiljeno pretepa in rani, z žolčem napaja in mi na glavo pritiska trnjevo krono, roke in noge z grozovitimi žeblji pribija in s sulico prebada moje srce, — vse to si vedel — in vendar si storil! O nehvaležnež, ali res še ne misliš nehati, ali boš res še dalje mojo neskončno ljubezen povračeval z drznim razžaljenjem?« — Predragi, ali ti tolika ljubezen še ne gane srca? Poklekni pred podobo križanega Jezusa in ves skesan ga prosi, naj ti odpusti tvojo nedopovedljivo nehvaležnost, s katero si povračeval njegovo neskončno ljubezen, ter obljubi mi raje najhujše bolečine trpeti in raje mučen biti, kakor še kdaj s kakim smrtnim grehom vedoma žaliti premilo njegovo Srce!

b) Premisli ono rajsko srečo, katero si imel poprej, predno si storil prvi greh. O kako je bila lepa tvoja duša tisti dan, ko je bila v zakramentu svetega krsta očiščena in posvečena! Sam nebeški Oče je imel veselje nad njo. Njemu, ki gleda vse nepopisne lepotije v nebesih in na zemlji, se je tvoja nedolžna duša zdela tako lepa, da te je imenoval svojega otroka; pa ne le imenoval te je svojega otroka, marveč tudi sinovske pravice ti je dodelil, da bi po smrti ž njim vred v nebesih se vekomaj veselil in ž njim kraljeval. O kako se je tvoj angelj varuh veselil tvoje prelepe nedolžne duše; kako je skrbel za-te, da bi te ohranil v nedolžnosti. Tako si rasel v detinski nedolžnosti, že štiri, pet, šest . . . let Nekega dne pa — bolje bi bilo, da bi bil poprej umrl — storil si prvi greh! Tvoj angelj varuh, poprej tako vesel, se žalosten obrne od tebe. Toda pri tem prvem grehu še ni ostalo, storil si še drugega, tretjega . . . čedalje večji grehi so omadeževali tvojo dušo! Čedalje večja je bila žalost in skrb tvojega an-

gelja varuha. Milo ti je prigovarjal; tudi tebe je jelo skrbeti; nič več ni moglo tvoje srce tako veselo biti, kakor poprej. Toda zgodilo se je; prenarediti se več ne dá. Druzega ti ne ostane, kakor milo obžalovati in objokovati nesrečo in z dobro spovedjo popraviti. Prisrčno se zahvali Jezusu, da je postavil zakrament sv. pokore; in če nisi živel ves čas v krstni nedolžnosti, o živi naprej v spokorni nedolžnosti!

c) Da bo večja tvoja žalost nad grehi, pomisli, kako dobrega Očeta si razžalil in kako vnebovpijoča je tvoja nehvaležnost. Od njega si prejel vse, kar si in kar imaš. Dobri spomin, bistri um, živa domišljija, rahločutno srce, čvrsti in zdravi udje, — vse to so prelepi darovi, ki jih imaš od svojega najboljšega Očeta nebeškega. Ali ti je mar Bog moral vse to dati? Ali bi ne bil tudi lahko tako storil, da bi bil ti slep ali gluha, ali mutast ali kruljev? Vidiš, kako zelo te je ljubil, ker ti je dal vse to! — Pa še več, Bog je hotel, da si rojen v sveti jedinozveličalni katoliški cerkvi; da imaš tako dobre sta-

riše in tako skrbne učitelje; da si v tako tesni zvezi ne le z vsemi katoličani na zemlji, marveč tudi s presrečnimi brati in sesticami v nebesih, ker si v občestvu svetnikov. Ali si mar bolj zaslužil vse to, kakor oni milijoni paganskih, turških, judovskih otrok, ki so v temi nevere in zmote? Oh ne, marveč iz same ljubezni ti je nebeški Oče odprl studenec milostij in dobrot, ki ti jih dan na dan ponuja tvoja dobra mati, sv. cerkev. In koliko družih dobrot je dodelil tvoj predobrotljivi Oče! Kolikokrat si bil že pri spovedi? Odpuščanje najmanjšega greha je večja dobrota, kakor bi ti kdo podaril najbogatejše posestvo! Ali si bil že pri svetem obhajilu . . . ?

Pa kaj bi dalje našteval dobrote, saj jih ne moreš prešteti, ko bi se trudil noč in dan. Tudi tebi lahko reče Bog, kakor nekdanj Izraelskemu ljudstvu: »Kaj bi bil mogel še storiti svojemu vinogradu, da nisem storil?« In ti? Ti pa si ga za vse te brezštevilne dobrote žalil — tolikrat in tako zelo žalil! Ako bi bil bebec ali gluhomuteč, ali slepec,

ko bi bil moral ves čas v postelji bolan ležati, . . . bi ne bil grešil! Sramuj se in objokuj svojo nehvaležnost ter zaprej obračaj v Božjo slavo plemenite svoje darove.

* * *

Najboljši pripomoček dobro obuditi popolni kes, pa je svetniško srce! Kolikor lepše in svetejše boš živel, toliko bolj te bo srce zbolelo za vsak najmanjši greh. Popolni kes prihaja iz popolne ljubezni božje.

III. Trdni sklep.

1. Trdni sklep je s kesanjem v tako tesni zvezi, da se to dvoje še prav ločiti ne dá: brez kesa ni trdnega sklepa, brez trdnega sklepa pa tudi ne pravega kesanja. Kdor se namreč resnično kesa svojih grehov, ima gotovo tudi resni sklep, da jih ne bode nikdar več storil; kdor bi si pa mislil sam pri sebi, da bode zopet storil obžalovani greh, ta ima kes samo na jeziku, v srcu pa

ne. — Za moj nauk je ta tesna zveza velike koristi; kajti vse, kar sem poprej pisal o pravem kesanju, velja tudi kolikor toliko o trdnem sklepu. Zato pa tudi vsi tisti pomočki, ki sem ti jih naštel za obujanje popolnega kesanja, veljajo ob enem tudi za obujanje trdnega, neomahljivega sklepa. Saj je še molitvica v katekizmu le ena sama za oboje skupno.

2. V tem oziru bi bil toraj moj nauk o sklepu lahko prav kratek; kar rekel bi: »Se enkrat preberi pojasnila in opomine o kesanju!« Toda nove težave nastanejo tu gledé izvrševanja naših sklepov. Kesanje se namreč ozira bolj na preteklost, a sklep na prihodnost; kesanje — bi rekel — nam mora dobiti odpuščenje, trdni sklep pa zagotoviti p o b o l j š a n j e. Spokornik se mora že naprej dobro zavarovati, da ne postane spet nezvest; on mora že zdaj odločno voljo imeti, da bode odstranil vse, kar bi ga utegnilo zopet nazaj potegniti v poprejšnje grehe, in da bo vestno uporabljal take pomočke, ki ga morejo v milosti božji ohraniti in

utrjevati. Toraj o tem dvojnem ti moram še kaj spregovoriti in pokazati, **katerih nevarnostij se ti je treba ogibati, in katerih pomočkov se posluževati**, da se boš res poboljšal in zaslužil prelepo ime »spokornik.«

3. Nevarnosti, katere v greh nape-ljujejo, navadno imenujemo grešne priložnosti. Grešna priložnost je dvojna: daljna in bližnja. Daljna priložnost je taka nevarnost, v kateri se grešnik lahko obvaruje greha, če le hoče pazen in oprezen biti. Bližnja priložnost pa je tako velika zapeljivost in nevarnost, da bo grešnik bržkone — brez posebne pomoči — gotovo padel v greh, če se je ne ogne. — Naj po-jasnim to z izgledom. Kolikokrat se zgodi, da se kak otrok spridi obisko-vaje šolo, ker se je poprijel slabe dru-ščine sprijenih součencev; veliko pa se jih je posvetilo ravno po tej poti, da so pridno v šolo hodili in željno spre-jemali prelepe nauke. Sveti Gregorij in sv. Bazilij in pa trinoški bogo-kletnež Julijan so si bili v šolah

vrstniki in vendar kolik razloček med njimi! V šolo hoditi je tedaj daljna nevarnost, ker je sicer mogoče, da se pregreši, kdor se ne varuje; kdor ima pa dobro voljo, se v šoli ne spridi, marveč zboljša. S sprijenimi sošolci tovarišijo in prijateljstvo imeti je pa bližnja priložnost, ker otrok, ki se pajdaši s hudobnimi otroci, postane skoraj vselej tudi sam hudoben. Kar sem pokazal v tem izgledu, to velja tudi za druge.

Iz tega je razvidno, da daljne priložnosti se nismo dolžni ogibati; saj se je tudi ne moremo. Iz vse nevarnosti bomo še le takrat, ko se bodo za nami zaprla večnosti vrata. Gledé daljne priložnosti moramo le varni in oprezni biti; bližnje grešne priložnosti pa se moramo ogibati, če hočemo odpuščanje grehov zadobiti in se resnično poboljšati; kajti v bližnji grešni priložnosti prostovoljno ostati pa ne grešiti, je večjidel človeku nemogoče. Ko bi tudi svetnik iz nebes prišel, pa bi šel prostovoljno v tako nevarnost, ne mogel bi greha čist ostati.

Pristaviti moram še to, da ista priložnost ni za vsacega enako nevarna. Ako je kdo h kakemu grehu bolj nagnen, je njemu priložnost tistega greha bolj nevarna. In tako se utegne zgoditi, da grešna priložnost, ki je za nekatere še daljna, postane za marsikoga že bližnja, ki se je mora ogibati, če se hoče poboljšati. Vsak mora tedaj dobro presoditi samega sebe, vedno ozir imeti na svojo slabost, pa zvesto se ravnati po nauku svojega spovednika, kateri najlože razloži posamezniku, kaj in kako zelo mu je nevarno.

4. Druga zahteva trdnega sklepa so pomočki, katerih naj se grešnik poslužuje, ako se hoče temeljito poboljšati. Takih pomočkov nam sveta cerkev ponuja veliko. Naštejem naj le nekatere tehtniše:

a) Molitev. Pobožna molitev odteguje naše misli in želje od posvetnih rečij in jih povzdiguje v one svitle in čiste višave, kjer ni nobene hudobije več, marveč sama svetost. Dobro moliti se pravi: pri Bogu, pri Mariji, pri svetnikih in angeljih se muditi. In kdor

se rad in veliko mudi v tej rajski družbi, se polagoma navzame nekaj nebeškega. Kakor se je Mozesu lesketal obraz tako, da so se Izraelci bali vanj pogledati, ko je na gori govoril z Najsvetejšim, enako bode tudi tebi začelo žareti lice in srce v čistosti in bogoljubni nedolžnosti, ako se bo tvoj duh s pobožno molitvijo rad povzdigoval v rajske višave. Pridno se toraj poslužuj tega krepkega pomočka, ki ti bode ob enem pridobil tudi milost in moč, hudemu se ustavljati, zlasti če pri sv. maši Jezus sam svoje prošnje zedinja s tvojimi. Ob vsaki spovedi si odloči kako pobožnost, ki jo zvesto opravlja vsaj nekaj dnij ali tednov v to svrho, da si pridobiš dar prave spokornosti.

b) Zatajevanje samega sebe. Po Adamovem grehu je naša volja tako popačena in k hudemu nagnena, da je le po hrabrem vojskovanju in stanovitnem premagovanju mogoče se greha iznebiti in varovati. Toraj vselej, kadar greš k spovedi, naloži si kako prostovoljno premagovanje in zataje-

vanje, bodisi, da kaj prijetnega odrečeš ustom, očem, ušesom itd., ali si naložiš kaj zopernega, ter se nekoliko postiš, ali si sicer kaj pritrgaš in vbogajme daš, zlasti pa voljno prenašaš neprijetnosti vsakdanjega življenja. Kakor se vojščaki vadijo dolgo časa, da postanejo spretni in krepki za boj, tako moraš tudi ti z mnogim zatajevanjem utrditi svojo voljo, da boš mogel ob času skušnjave gotovo premagati sovražnika.

c) Božja beseda. Božja beseda, pravi sv. apostel Pavel, je na dve strani brušen meč, ki gre skoz mozeg in kosti. Božja beseda je spremenila ajdovske divjake v poštene kristijane; divje leve in krvoločne tigre je spremenila v krotka jagnjeta; že tisoče grešnikov je spremenila v svetnike. Tudi tebe bo spremenila, ako jej ne zapiraš ušes in srca. Zvesto toraj poslušaj najprej vsako besedo, ki ti jo rekó spovednik, kakor bi ti jo govoril angelj z nebes; pazljivo poslušaj razlage krščanskega nauka v šoli in pridige v cerkvi; rad beri božjo besedo v spodbudnih knjigah, posebno življenje

svetnikov in svetnic, ki so nekdanj v
tvojih letih bili že tako sveti in po-
polni, — hodi za njimi. Ravno po tej
poti, če zvesto vsprejemaš besedo božjo,
boš izvedel še mnogo družih pomočkov
za temeljito poboljšanje.

č) P o n a v l j a n j e d o b r i h s k l e-
p o v. Kaj bi ti pomagali tvoji najboljši
sklepi, ko bi jih tam pri spovednici
pustil ter potlej niti mislil ne več nanje?
Dobri sklepi so kakor žrjavica, ki kmalu
ugasne in postane mrzlo oglje, če se
zanemari. Le poglej, kako spreten
»ministrant« urno in močno suče in
piše žrjavico za kadilo pri svetem bla-
goslovu; ko bi jo tje kam v kót po-
sadil in pustil, sama v kratkem ugasne.
Glej, taka je s tvojimi sklepi; ako jih
pozabiš, ne bodo imeli nobene moči
več. Vroči, živi morajo ostati tvoji
dobri sklepi. To je pa le tako mogoče,
če jih večkrat p o n a v l j a š. Saj
zlasti v ta namen sem ti napisal to-le
knjižico, da poživljaš svoje sklepe.

Dobro bo toraj, ako si ob svoji
spovedi z a p i š e š dobre sklepe, ki mo-
rajo biti pa določno razdeljeni. Nikar

ne zapiši: »Zanaprej bom pridniši«; »odsihdob se bom poboljšal«; »zdaj bom začel drugače živeti«. Tako splošno ne zadostuje, marveč določi si, v čem se bo pokazalo tisto tvoje »drugače živeti«; naštej in napiši imenoma vse to, kar misliš v prihodnje opustiti in kar si si namenil storiti. Da ti bo delo olajšano, ti pozneje naštejem nekoliko izgledov, kako se dobri otroci trudijo po ponavljanju trdnih sklepov zboljševati in posvečevati svoje mlado srce. Ni se pa treba preobkladati, marveč izberi si one sklepe, kateri so ti za zdaj najbolj potrebni. Za veljavnost spovedi moraš — to véš — trdno skleniti, da se boš varoval vseh smrtnih grehov; gledé odpustljivih pa zadostuje, če imaš prav trdno voljo vsaj enega opustiti. In srečo ti smem prerokovati, če se boš vsaj enega malega greha korenito poboljšal po vsaki spovedi.

IV. Spoved.

Vse, kar si do sedaj bral v tej knjižici, moraš že poprej storiti,

predno greš k spovednici! Nikdar se ne bližaj spovednici, ako nisi poprej natanko izpraševal svoje vesti; ako nisi poprej ob izpraševanju vesti spoznanih grehov prav iz srca obžaloval in dokler nisi poprej naredil trdnega sklepa, do sedaj storjenih grehov se zanaprej kolikor mogoče skrbno varovati ter se tako poboljšati. — Še le potem, ko si vse to opravil, idi k spovednici. Tam lepo poklekni in reci: *Prosim, duhovni oče, svetega blagoslova, da bi se prav in čisto spovedal vseh svojih grehov*; ko spovednik naredijo križ nad teboj, se pokrižaj in moli očitno spoved: *Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu*

Ne pozabi povedati, kedaj si bil zadnjikrat pri spovedi! — Potem povej svoje grehe, in sicer vse tiste grehe, ki si jih storil od svoje zadnje dobre spovedi in katerih si se spomnil ob izpraševanju vesti. Dolžan si sicer povedati samo vse smrtné grehe; a najbolje je, da se odkritosrčno spoveš

tudi odpustljivih grehov, ker ni vselej lahko spoznati, kateri greh in kedaj je odpustljiv ali smrten greh, in ker tudi za majhne grehe najlažje dobiš odpuščenje grehov, ako se jih skesano spoveš. — Pri smrtnih grehih povej vselej tudi število in tiste okoliščine, ki delajo greh večji ali manjši! — Ako si pri zadnji spovedi ali pa prej pozabil kak (smrtni) greh, povej ga sedaj in pristavi, da si ga pozabil. Če bi bil pa kedaj tako nesrečen, da si zamolčal kak (smrtni) greh, moraš, ako hočeš dobiti odpuščenje grehov, sedaj: 1.) ta greh povedati s pristavkom, da si ga zamolčal; 2.) moraš povedati, pri koliko spovedih si zamolčal ta greh, kakor tudi, ali si med tem časom prejel kak drug zakrament; 3.) moraš še enkrat povedati vse tiste grehe, katerih si se spovedal pri onih spovedih, pri katerih si zamolčal ta greh.

Kadar si povedal vse grehe, kar si se jih mogel spomniti, moli molitev po spovedi: *„Ti in vsi moji drugi, znani in neznani grehi“* Ali pa

reci na kratko: *Zdaj se po svoji vesti ne vem več spomniti, prosim zveličavne pokore in svete odveze.* Potem pazno poslušaj spovednikove nauke in naloženo pokoro; ako česa ne razumeš, grez strahu vprašaj. Kadar dobiš odvezo, to je, ko so spovednik naredili križ čez te, se pokrižaj, in ko spovednik rečejo: »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, odgovori: »Vekomaj, amen!« in idi od spovednice najbolje k velikemu oltarju, kjer opravi pokoro, kolikor je za isti čas mogoče. Še jasniši ti bo ves ta nauk, ako ti naštejemo še:

Nekatere napake pri spovedi.

1. Prva in najhujša napaka je prostovoljno zamolčanje smrtnega greha. Kdor vedoma in s premislekom, toraj nalašč pri spovedi zamolči smrtni greh ali pa nalašč napak pové število smrtnih grehov, ali tudi velik greh nalašč tako zmanjša in polepša, da se vidi, kakor bi bil le mali greh, takemu spoved čisto nič ne pomaga, marveč še neizmerno škoduje. Vse njegovo drugo

prizadevanje: izpraševanje vesti, kesanje in še tako trdni sklepi, ves njegov in spovednikov trud je zastonj — vse zastonj! A ne le zastonj, marveč grešnik si nakoplje s tem še nov velik greh, tako velik, da večjega pač še pred spovedjo ni mogel imeti na svoji vesti. Tako zamolčanje se mi zdi še hujše, kakor kriva prisega. Kdor po krivem priseže, pokliče Boga na pričo, češ, da resnico govori, torej se laže Bogu samemu; kdor pa pri spovedi zamolči velik greh ali ga zdatno presuče in se dela, kakor bi bil vse po pravici povedal, — tak se tudi laže Bogu samemu in sicer v najsvetejšem trenutku, ko bi imel od njega nepopisno veliko milost prejeti — odpuščanje grehov in dušno posvečenje! Pred spovedjo je zagotavljal, da se spové Bogu vsemogočnemu, Mariji Materi božji ter vsem ljubim svetnikom in svetnicam božjim in še mašniku, ki je namesto Boga, takrat ko grehe odpušča: zdaj pa se drzne lagati pred nebom in zemljo! O kolika hudobija, hudobija tem večja, ker taki skruni sveti zakrament! Že ime tega

greha je tako strašno: božji rop! — Pa tudi kolika nespamet in škoda!

Zakaj da je tako zelo nespametno pri spovedi kak smrtni greh zamolčati, ti je že znano iz katekizma; tu ti le posebno tri reči poudarim in zatrdim. Katekizem pravi: »Bolje je svoje grehe skrivaj spovedniku povedati, kakor a) v grehih nepokojno živeti, b) nesrečno umreti in c) sodnji dan z avoljo tega pred vsem svetom v sramoto priti!« O da, stokrat bolje, milijonkrat bolje je odkritosrčno se spovedati, kakor pa božjeropno spoved opravi. Zato te lepo prosim, da dobro premisli in si k srcu vzemi ter zapomni za vse svoje življenje te tri strašne nasledke!

a) Od kod pa vemo, da nepokojno in težko živé taki ljudje, kateri se slabo spovedujejo? Mnogi so že sami povedali in bralo se jim je že na obrazu, da niso bili nikoli prav mirni in veseli v svojem srcu, dokler niso popravili slabe spovedi. (Beri n. pr. v Angeljčku V. pretresljivo zgodbo na str. 23!) Pri takem nesrečnežu se namreč zelo rado

zgodi, da zopet zamolči pri drugi spo-
 vedi, da se mu pri tretji zdi še težje
 povedati in tako od leta do leta težje . . .
 S takim zamolčanim grehom na vesti
 gre morda celo k svetemu obhajilu prvi-
 krat, drugikrat, v tretje . . . Božjih
 ropov že skoro ne more prešteti! Trdo-
 vratnost srca je čedalje večja; a čedalje
 večja je pa tudi nezadovoljnost, dušna
 grenkost in pekočina! Drugi gredó
 vselej tako veseli in potolaženi od spo-
 vednice — njemu pa po vsaki spovedi
 še bolj obtežuje otožno srce kamen
 pekoče vesti! Drugi se čutijo tako
 srečne, ko gredó od mize Gospodove,
 da jim solze veselja igrajo v očeh, —
 v njegovih očeh se tudi zaleskeče
 marsikatera solzica, toda grenka solzica
 nedopovedljive srčne žalosti, ker vé, da
 sirota ni boljši od izdajalca Judeža.
 Drugi se nedolžno šalijo, radujejo, po-
 jejo, on pa bi se najlažje jokal v sredi
 najživahnejših vesellic! — O predragi
 prijatelj, ki to bereš usmili se svojega
 srca in nikar mu nikdar ne nakladaj
 tako grenkobne težave! Saj je že itak
 dovolj bridkostno naše življenje, i, zakaj

bi si ga človek še sam tako nespametno grenil in si množil gorjé?!

b) Pa ko bi bilo samo to, bi se še kako prebilo; tolažil bi se tak grešnik, češ, naj bo hudó, kakor hoče, saj kmalu mine. Toda katekizem pové še večje gorjé: »nesrečno umreti«. Kaj pa se pravi nesrečno umreti? Nesrečno umreti se pravi: v smrtnem grehu umreti — pogubljen biti — v pekel priti! In pri nikomur se ni bolj bati nesrečne smrti, kakor pri tace, ki je grehe zamolčeval pri spovedi. Rekel sem že poprej, da kdor je nekaj časa zamolčeval, se mu pozneje čedalje težje zdi odkritosrčno povedati; zato se prav lahko primeri, da bode ta nesrečnež zamolčal tudi še nazadnje — na smrtni postelji!

Leta 1850 je bil klican neki župnik na Bavarskem k umirajoči ženski. Zelo je hitel, ker mu je bilo znano, da se ta oseba v zdravih dneh ni posebno brigala za zveličanje svoje duše. Gospod jo spové, obhaja in dene v sveto poslednje Olje ter gre dalje, da bi previdel še nekega družega bolnika. Pa komaj pride iz vasi, že priteče za njim hči one bolne ženske in kliče: »Vrnite se hitro nazaj; moja mati, ki že umirajo, Vas zelo želijo«. Hitro se mašnik vrne, a

ko stopi v sobo, mu zakliče bolnica z obupnim glasom: »Prepozno je!« ter umrje v grozovitih stiskah. Pričujoči mu povejo, da je ranjca precej potem, ko je odšel, vskliknila: »Pojdite še enkrat po duhovna. Zopet sem zamolčala greh, katerega sem bila zamolčala pred 20 leti. Hitite, kajti če umrjem, ne da bi se ga spovedala, bom pogubljena vekomaj!«

O, krvavih solz vredni človek, kateri je na pragu večnosti nevredno prejel zakrament sv. pokore, sv. rešnjega Telesa, sv. poslednjega Olja, in tako — s trojnim božjim ropom obtežen — se pogreznil v peklenško brezdno, iz katerega ne bode prišel nikdar več! Pač enkrat bo še prišel, pa le za en dan — prestrašni sodnji dan, ki bo poleg družih grozovitostij zanj še posebno bridkosten zaradi spovednih zamolčanj.

c) Katekizem namreč še pravi o slabi spovedi: »sodnji dan zavoljo tega pred vsem svetom v sramoto priti.« Tudi ta reč nas mora močno pretresti, da ne bi nikdar zamolčali nobenega smrtnega greha. Da se ti nikdar v življenju ne primeri ta neizmerna nesreča, pomisli vendar velikanski razloček med sedanjo tajno

sodbo pri spovedi in ono očitno sodbo vpričo vseh ljudij, vsega sveta in vseh časov! — Zdaj poveš svoje grehe na tihem čisto skrivaj enemu samemu človeku, in sicer takemu, na katerega se smeš popolnem zanesti, kateri ne sme ničesar razodeti, — kakor bi bilo v globočino morja vrženo, tako je vse, kar si mu razodel pri spovedi; pri poslednji sodbi Božji bi pa zvedeli tvoje grehe, ako jih zdaj prikrivaš, kar vsi ljudje: tvoj oče, tvoja mati, spovedniki in učniki tvoji, tvoji bratje in sestrice, sosedje in prijatelji! Zdaj razodeneš svoje grehe zato, da se ti odpustijo, da postaneš zopet otrok Božji. ljubljenec Jezusov in Marijin; takrat bi pa bili razodeti le v sramoto in strah, in izročen bi bil hudobnim duhovom, s katerimi se bi pogreznil jokaje in obupno kričaje v peklenško brezdno za vse večne čase! Oj, nikar ne bodi tako nespameten, da bi si sam nakopaval tako grozovito gorjé! Premagaj se in povej vse, kar ti vest teži, če bi ti bilo še tako težko! Naloži si zdaj to majhno težavo, da kdaj ne pride nad te tako grozovita!

2. Nasprotno pa tudi prevelika in prazna bojazljivost in skrb ni prav: če kdo pripoveduje reči, katere niso greh (kar večkrat zakrivi pomanjkljiv navod pri izpraševanju vesti); če obširno opisuje nepotrebne okoliščine, katere nič ali skoro nič ne spremenijo velikosti greha, ali na dolgo pripoveduje cele dogodke, ne pa da bi samo to na kratko povedal, kar je sam pri tem grešil.

3. Navadno se pripovedujejo samo oni grehi, katere je kdo storil od zadnje dobro opravljene spovedi. Kdor hoče kaj povedati iz prejšnjega življenja, česar se je že obtožil pri dobri spovedi, naj spovedniku pové, da je ta greh že od poprej in da se ga zopet obtoži le zaradi večjega kesanja. Napak torej bi ravnal, kdor bi pripovedoval grehe, katerih se je že prav spovedal, ako bi nič ne omenil, da je za te grehe že dobil odvezo. Božji rop bi storil, ko bi zamolčani smrtni greh pri naslednji spovedi kar tako med drugimi grehi povedal in ne pristavil posebej, da je bil nalašč zamolčal tisti greh.

4. Nekateri se v cerkvi slabo za-
držé, kadar čakajo na spoved;
pogovarjajo se, smejejo se, od spo-
vednice lahkomišljeno odhajajo in nazaj
prihajajo ali sicer niso mirni. Da je to
zelo napak, lahko sam izprevidiš, ako
le količkaj pomisliš, kaj je spoved, —
da je sveta skrivnost, svet zakrament,
ki ti deli milosti, katere je Jezus pri-
dobil na križu v toliko bridkostih in
bolečinah. Za ceno presvete rešnje
krvi Jezusove se gre, ti pa bi se vedel
tako malomarno ali celo razposajeno.
Moli, če moraš dolgo čakati, žalostni
rožni venec, litanije, ponovi kesanje . . .

5. Zelo grda navada nekaterih je
tudi ta, da druge odrivajo od spo-
vednice, da bi sami poprej prišli na
vrsto. To je krivično in krščanski lju-
bezni naravnost nasprotno: oni, ki je
že dolgo čakal, naj bi se umaknil tebi,
ki si ravnokar prišel? Kako moreš to
po pravici zahtevati? In ker se to na-
vadno zgodi s silo, suvanjem in šumom,
je zelo nespodobno za tak svet kraj,
kjer je studenec milostij božjih.

6. Kadar se pripravljáš za spoved, nikar se preveč ne bližaj spovednici, da bi slišal, kar se kdo drugi spoveduje; kdor nalašč vleče na uho, ima greh. Če bi pa kdaj zoper svojo voljo kaj slišal iz spovednice, nikakor ne smeš drugim praviti; to zahteva ljubezen do bližnjega in svetost sv. zakramenta.

7. Nadaljna napaka je ta, če kdo ne zna moliti očitne spovedi: *Prosim, duhovni oče . . .* Tudi ni prav, ako se v tej molitvi tam, kjer je rečeno: *od svoje zadnje spovedi, ki sem jo opravil*, ne pristavi časa, kdaj je bila zadnja dobra spoved, pred koliko meseci, tedni ali dnevi. Kajti če grešnik tega sam ne pové, morajo spovednik vprašati, kar je le potrata časa. Tudi spovednik lažje spoznajo dušni stan grešnikov, ako izvejo precej od kraja, za koliko časa velja njegova obtožba. Enako ni prav, če se tu pové presplošno ter reče taka beseda, ki lahko obsega več tednov, n. pr. »za velikonoč«, ker je velik razloček, ali je zadnja spoved bila opravljena v začetku ali pa ob

koncu posta ali celo že po veliki noči. Morda vtegne biti najboljše, ako poveš naravnost dan in mesec poslednje dobre spovedi (takozvani »datum«) ali pa praznik.

8. Grehi naj se pri spovedi pripovedujejo: razločno, ne prehitro in ne prepočasi, ne pretiho ne preglasno; po vrsti, najbolje po zapovedih božjih in cerkvenih s potrebnimi dostavki, (števila, okoliščin . . .); to pa zato, da se kaj ne izpusti ali pa večkrat ne ponavlja; kar je ostudnega, naj se pove, kar moč, s čednimi besedami; pripoveduje naj se z nekim svetim strahom, ker obtožba velja Bogu, ne ljudem. Vse nasprotno je napak.

9. Ako si kdo grehe spiše, da jih bere pri spovedi, bi ne storil prav, ko bi tak z grehi popisani listič kazal drugim ali ga ne pokončal po spovedi, da bi lahko prišel drugim pred oči. Če pa kdo slučajno dobi tak listič, ga ne sme brati, marveč naj ga takoj strga. Ne rečem, da bi ne bilo nikoli koristno svoje grehe napisati zaradi večje natančnosti, kakor n. pr. ob dolgi

spovedi, vendar za splošno priporočam, naj se nikar ne zapisuje, kajti kdor se zanaša na pisanje, bi utegnil v zadrego priti: listič se lahko ravno pred spovedjo kam zamota, zgubi ali pa je že tema, da se ne more brati . . . spoved bi bila lahko neveljavna. Tukaj je že treba kaj zaupati svojemu spominu, saj se še po več stranij dolgih sestavkov naučiš na pamet, kako da bi si ne zapomnil grehov, ki ti jih vest očita za ne tako dolgi čas od zadnje spovedi. Ko bi pa tudi ob svoji najboljši volji kaj pozabil, je z družim vred odpuščeno, le da omeniš pri naslednji spovedi, ako se domisliš.

10. Napačno je, z glavo se preveč daleč od omrežja nazaj držati, ker tako bi spovednik ne mogli razumeti spovedanca, ta pa ne spovednika. Treba se je tedaj nagniti proti omrežju; in kdor je zelo majhen, bi smel v ta namen celo stati med spovedjo.

11. Tudi ni popolnem v redu, če grešnik ne naznani, kadar se ne vé ničesar več spomniti. Ako že ne

moli daljše molitve: *Ti in vsi moji drugi grehi . . .* naj vsaj na kratko reče: »Zdaj se po svoji vesti ne vem spomniti družih grehov, prosim, duhovni oče, zveličalne pokore in svete odveze.«

12. Zelo zamudno je in torej napačno, če kdo noče takoj odgovoriti spovedniku, kadar ga kaj vprašajo. Ako ne more precej odgovoriti, naj prosi potrpljenja, da še nekoliko pomisli; ako ni razumel vprašanja, naj reče, da ni razumel; če ne vé odgovoriti, naj nikar ne molči, marveč pove naj, da ne vé. Enako napačno je, če kdo noče na spovednikovo vprašanje naravnost odgovoriti, marveč šele po ovinkih, da ga morajo brez potrebe dalje izpraševati. Odkritosrčnost!!

13. Za spovednika in spovedenca nadležna napaka je, če je kdo gluh, pa se kar med druge ljudi pomeša in noče spovednika prositi, da bi ga spovedali posebej na takem kraju, ki je za gluhe odločen.

14. Slabo ravna, kdor je med spovedjo razmišljen, ter ne po

sluša spovednikovih nauk in naročil, in si morebiti celo pokore ne zapomni. Enako napačno dela oni, kateri ni razumel naložene pokore, pa vendar noče vprašati, da bi jo zvedel zagotovo.

15. Napačno ravna, kdor ne moli k e s a n j a, ko so mu spovednik naložili pokoro, ali pa morebiti ga celo ne zna moliti. Kesanje je bistveni del sv. zakramenta, in kakor sem že rekel, naj se za večjo varnost in popolnost obudi že pred spovedjo; seveda po spovedi pa tudi, predno spovednik dajo sveto odvezo.

16. Zelo napak bi bilo od spovednice iti, dokler še spovednik niso odveze odmolili. Počakaj torej klečé, da spovednik rekó: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ter zapró linico.

17. Drzno bi bilo, ko bi kdo celo hotel nasprotovati duhovnu in se njegovi sodbi ne podvreči. Ako v resnici ne more spolniti katere reči, naj lepo ponižno pojasni zadevo in prosi spremembe.

18. Dokaj napačno ravnajo oni, kateri brž po spovedi iz cerkve

hitijo ter ne opravijo potrebne zahvale. Odpuščanje enega samega malega greha je večja dobrota, kakor če bi ti kdo podaril največje mesto in vse zaklade v njem, da, večja kakor ves svet — in tebi bi ne bilo mar Boga zahvaliti za toliko milost? Ko bi se ti pa res zelo mudilo, vsaj doma ali že po poti nadomesti, česar v cerkvi nisi utegnil opraviti. Prosi pa tudi Boga za pomoč, da bi se resnično poboljšal in stanovitno izvrševal svoje dobre sklepe.

19. Ni lepo, če po opravljeni spovedi kdo trdo stopa po cerkvi, prehitro teče ali z vrati zaloputne. Pojdi mirno, ko si vse opravil, in tiho zapri vrata za seboj. (To velja tudi za drugikrat!) Tudi bi ne bilo prav, če bi iz cerkve od spovedi gredé šel h kakim šumnim igram ali veselicam ali celo v nevarno družčino. Drži se tak dan bolj doma v samotnosti, kajti žalostno bi bilo, ko bi še tisti dan zopet grešil, če tudi v manjših rečeh.

20. Nikakor ne smeš posnemati slabe navade onih, kateri radi okrog

pripovedujejo, kaj so jim spovednik rekli, kako jih podučili, potolažili. — Še celo naložene pokore ni treba drugim razodeti. In če te kdo vpraša o tvoji spovedi, kar naravnost mu odgovori: »Jaz o tacih rečeh ne maram poslušati, pa tudi ne sam govoriti; kar je bilo v spovednici, naj ostane v spovednici!«

21. Nikar ne letaj od spovednika do spovednika. Ako si v takem kraju, kjer je več duhovnikov, smeš si odbrati; a kadar si si izbral spovednika, do katerega imaš zaupanje, ostani pri njem in brez posebnega vzroka ne hodi drugam; saj glavna reč je tu moč svetega zakramenta, ne spretnost spovednikova; poboljšati se boš pa moral tudi ti sam, če hočeš, da ti bo spoved sploh kaj koristila.

22. Zelo nevarna napaka je slednjič: spoved predolgo odlašati! In tej napaki nasproti ne vem boljšega nasvetovati, kakor to, kar je storil oni blagi otrok, o kateren se tako-le bere:

Neki pobožen deček Pavel je ob prvem sv. obhajilu storil tale prevažni sklep: »Ko bi

bil kdaj tako nesrečen, da bil storil smrtni greh, pojdem še tisti dan k spovedi!»

Eno leto pozneje se mu primeri ta nesreča, da stori velik greh. Bilo je ravno v soboto, vreme grdo. Pavel je bolehal in duhovnik, njegov spovednik, je bil daleč proč. Dobri deček je v hudi stiski, najprej si misli: »Čez nekaj dni pojdem k spovedi, danes ne morem.« Toda trdni sklep prvega sv. obhajila mu ne dá mirú; nekaj mu v srcu govori z nedopovedljivo silo: »Stori še danes, kar si obljubil!« Pristrčna molitev mu dá moč, da gre in opravi dobro spoved. Ves vesel in potolažen se vrne domov. Na potu ga sreča imenitna gospa in ga vpraša, od kod gre. Deček jej z veseljem razodene svojo srčno skrivnost: da je bil pri spovedi, da bode zopet mirno spal, ker se je z Bogom spravil in dopolnil svoj sklep, ki ga je bil storil o prvem sv. obhajilu.

Njegova mati ga je imela navado vsako jutro poklicati ob gotovi uri. Tudi to nedeljo ga gre klicat. Toda Pavel ne pride ob določeni uri. Materi se čudno zdi in gre ga klicat v drugič ter zavpije: »Pavelček, vstani vendar, zamudil bodeš službo božjo!« Ker ne dobi odgovora, gre v spalnico in najde svojega ljubega Pavelčka — mrtvega! Nagla, neprevidena smrt je pretrgala nitko tega tako mladega življenja. O stokrat blagor mu, da je bil pravočasno opravil sv. spoved!

V. Zadostovanje.

Pokora, katero spovednik naložé.

1. Dobro poslušaj, kadar ti spovednik napovedó pokoro za tvoje grehe, da si jo natančno zapomniš. Ako je nisi popolnem razumel, prosi, naj ti še enkrat ponovijo ali pojasnijo.

2. Naloženo pokoro moraš prav posebno čislati, ker ima večjo veljavo in ceno, kakor ravno tista dela, ko bi jih sicer opravljal. Spovedna pokora je namreč s sv. zakramentom v tesni zvezi in ima vsled tega posebno moč. Potrudi se tedaj, kar le moreš, da boš vselej pobožno in dobro opravil naloženo pokoro.

3. Ta pokora pa ni le svèt, marveč te veže kakor zapoved. Ako bi kdo že pri spovedi — pred odvezo imel namen, da ne bode opravil naložene pokore, bila bi njegova spoved enako neveljavna, kakor če bi ne imel nič kesanja ali če bi zamolčal smrtni greh. Ako je pa imel pri spovedi voljo, redno opraviti pokoro, a jo opusti vsled nove mlačnosti in lenobe, bila je sicer njegova spoved od te

strani dobra in bi je ne bilo treba ponavljati, vendar je pa tako opuščenje greh, in sicer velik greh, ako se je z lastnim zadolženjem opustila velika pokora; ako se je pa zanemaril mali del velike pokore ali če pokora ni bila velika, je greh odpustljiv. Obračaj tedaj enako pozornost na spovedno pokoro, kakor na poprejšnje štiri bistvene dele zakramenta sv. pokore.

4. Ako si pozabil naloženo pokoro, povej to svojemu spovedniku pri naslednji spovedi, da izveš, kaj ti je storiti. Ako si pa le pozabil opraviti pokoro — celo ali deloma, popravi zamudo, kakor hitro se spomniš.

5. Pokoro opravi natanko, kakor je bila naložena. Sam je ne smeš spremenjati ali okrajšati; zdaljšati bi jo pa seveda smel, ker katekizem močno svetuje, da si spokornik še sam prostovoljno naklada pokoro. Ako bi ti torej kdaj mašnik naložili tako pokoro, katere nikakor ne moreš opraviti, prosi pohlevno spovednika, naj ti kaj drugega naložijo za pokoro. Ako se pa nezmožnost pokaže še le pozneje, opravi, kolikor moreš,

o nemogočem pa govori s spovednikom v nastopni spovedi, med tem pa si sam naloži kaj več.

6. Natanko se drži tudi časa, ki so ti ga spovednik odločili za pokoro, in ne preminjaj ga samooblastno. Ko bi ti rekli na primer, da moraš ves teden moliti vsak dan 5 očenašev, ne storil bi prav, ko bi si mislil: 5×7 je 35, tedaj kar danes obmolim 35 očenašev, da gre ob enem in ne bode treba več skrbi imeti. Mašnik imajo svoje vzroke in namene, da ti pokoro naložijo za več časa. — Ako pa spovednik ne nazna-nijo nikakoršnega obroka za tvojo pokoro, opravi jo prej kakor je moč; če lahko, opravi jo precej po spovedi. Takrat si še bolj goreč, bodeš jo lepše opravil; takrat si še čistega srca, bodeš jo koristniše dovršil; in tako se ti ni treba bati, da bi jo pozabil ali celó zanemaril, kajti kar se odlaga, rado se odloži.

7. Nikdar ne pripoveduj drugim, kaj si dobil pri spovedi v pokoro; sam pa tudi ne izprašuj drugih, kaj se jim je naložilo. Spoved in vse, kar je s spo-

vedjo v zvezi, naj ti bo tako sveta reč, da je nikar ne mešaj med vsakdanje pogovore. — Nespametno je in jako nehvaležno, pritoževati se zaradi velike pokore, ker vsak grešnik lahko vé, da je s svojimi grehi zaslužil še veliko večjo pokoro, kakor pa se mu navadno naloži.

Pokora, katero si še sam nalôži.

Dober in goreč kristijan ni še zadovoljen s tem, da bi storil samo toliko, kolikor mu je ostro zapovedano; marveč goreče opravlja tudi to, kar mu je le nasvetovano, ali kar sam spozna da je koristno njegovi duši. Osobito po spovedi še prostovoljno zadostuje za svoje grehe. Stôri tudi ti tako. Pri vsaki spovedi si poleg spovednikove pokore še sam odloči nekatere reči, ki jih hočeš opravljati nekaj dni ali tednov. Kaj in kako, ti razlaga katekizem; jaz te hočem tu le na nekatere reči še posebej opomniti. Ker te pa, mladi čitatelj, ne poznam natančneje in ne vem, v kakih okoliščinah živiš in koliko časa ti preostaja, ti tukaj ne morem natanko po številu in velikosti odkazati, kaj in koliko ti je storiti.

Zato ti naštejem več rečij, da si lahko izbiraš izmed njih, kar je posebej tebi primerno, in sicer po katekizmu, ki si ga najbolj navajen.

1. a) Katekizem stavi na prvo mesto m o l i t e v. In to po pravici, kajti k stanovitnemu poboljšanju potrebujemo pomoči božje; Bog pa rad deli svojo milost onim, kateri ga prosijo. Med vsemi pobožnostmi, ki ti jih nasvetujem za prostovoljno pokoro, je najzaslužnejša daritev s v e t e m a š e. Skleni ob spovedi, da bodeš hodil tudi ob delavnikih k sveti maši en teden, 14 dni; da bodeš v nedeljo ali kaki praznik pri dveh svetih mašah in sicer s prav posebno pobožnostjo; da pojdeš za nekoliko minut poprej v cerkev ali da boš po sveti maši nekoliko dalje ostal in molil. Jako priporočljiv je sv. križev pot; če ne utegneš drugače, moli ga v nedeljo popoldne. Prav primerna pokora ti je lahko sveti rožni venec, ali cel ali pa le en oddelek; razne litanije; morda se odločiš še za devetdnevno; ljubznive molitve najdeš v molitveni knjigi v čast presv. rešnjemu Telesu,

presv. Srcu Jezusovemu, Materi božji in drugim svetnikom in priprošnjikom, zlasti sv. Jožefu in sv. Alojziju. Naj bo nekaj časa tvoja jutranja in zvečerna molitev nekoliko daljša, odloči si tudi med dnevom nekoliko trenutkov v pobožno molitev. posebno kadar si sam. Koliko časnih kaznij si lahko izbrišeš, v nebesih pa nabiraš zasluženje, ako se na pr. privadiš moliti na potih, kadar sam kam greš, kadar moraš kaj čakati, kadar po noči ne moreš spati itd.

b) Na to imenuje katekizem post. Ta pokora ti bode še posebno zaslužna, ker vem, da mladi ljudje radi jedó, in pa zato, ker je post do 20. leta prostovoljen. Ako ne zmagaš lahko tolikega posta, da bi ostal dopoldne tešč. premaguj se v manjših rečeh, pa tem večkrat. Jemlji si n. pr. določen čas zjutraj manj (ali celó nič) sladkorja, ako imaš kavo za zajutrek, ali nadrobi si manj kruha; odreci si predjužnik dopoldne ali južino popoldne ali popolnem ali pa vsaj deloma; pri obedu in večerji si zopet kaj pritrgaj, — odloži žlico, ko bi še lahko jedel, — izvoli si tega več, kar

nimaš tako rad, in pusti ono, kar ti je najljubše. Skleni, da ne bodeš drugače jedel in pil, kakor ob določenem času. Osobito bo junaška pokora zate, ako si pri takih ljudeh, ki ti ponujajo žganje, — pa se mu popolnem upreš in odpoveš; to ne bo le koristno za zdaj, marveč bo imelo najboljše nasledke za vse tvoje življenje. Morebiti si se naučil že kaditi, — opusti! Vse to pa, kolikor moreš, modro prikrivaj, da bode za tvoj post vedel le Bog in on, *ki na skrivnem vidi, ti bode povrnil.*

c) Na tretjem mestu imenuje katekizem miloščino. Tu ti bode morda težje se odločiti, kaj bi si naložil, ker nimaš še lastnega premoženja. Vendar tudi v tem oziru že lahko storiš mnogokaj: onih krajcarjev, ki jih dobiš v dar, nikar ne zapravi za kake ničvredne sladkarije, daj jih raje za »sveto detinstvo«, za »katol. društvo detoljubov« ali kakemu revežu; ko dobiš kruha ali sadja, ne snej vsega sam, marveč daj še drugim. — Sveti otroci, ki niso imeli sami nič denarja, so si tako pomagali, da so stariše prosili za reveže. — Ako si premožnih

starišev in imaš kako bolj ponošeno obleko, ki je sam ne rabiš več, prosi stariše, naj ti dovolijo, da jo daš ubožnemu otroku sorodnikovemu ali sosedovemu. Nekateri otroci znajo že sami kaj zaslužiti; ako si znaš tudi ti že kaj pridobiti ali kaj koristnega napraviti, delaj po spovedi tem pridniše, da moreš kaj drugim nakloniti. — To pokoro ti zelo priporočam, ker po tej poti lahko dosežeš, da se ti mlado srce preveč ne naveže na denar, marveč da postane miločutno in usmiljeno ter čedalje bolj podobno Srcu Jezusovemu, ki je povsod dobrote delil.

2. Nadalje priporoča katekizem za prostovoljno pokoro »druga dobra dela, ki jih iz tega namena rado voljno opravljamo.« Ravno kar naštete tri reči: molitev, post in miloščina se dajo namreč po svojem pomenu še razširiti in zopet imaš na izbiranje najkoristnejših pokoril:

a) Molitev v širnem pomenu je vse, karkoli storiš v slavo božjo: če bereš lepo in spodbudno knjigo ali če drugim priporočaš in posojuješ tako berilo; če poslušаш pazno lepe nauke; če poješ svete

pesmi; če se učiš krščanskega nauka, morebiti še kaj več, kakor ravno zahtevajo tvoj katehet itd. Posebno bodi po spovedi zvest v obujanju dobrega namena ter mnogokrat Bogu daruj vse misli in želje, besede in dela, svoje veselje in trpljenje; morebiti si odbereš še kako gotovo število, kolikokrat hočeš tak namen obuditi, seveda čim večkrat, tem boljše. Nad vse koristno ti bode, ako se že kaj vadiš v premišljevanju; če družega ne, vsaj si prav živo pred oči postavljal zgodbe sv. pisma, katere so ti že znane, in kar lepega opaziš, na-se obračaj ter trudi se posnemati one tako spodbudne izglede; ali kar si lepega bral in slišal, v svoj prid obračaj, primerjaj s tem svoje desedanje življenje, obžaluj svoje napake in gostokrat ponavljal svoje dobre sklepe.

b) Post v širšem pomenu je vsako premagovanje in zatajevanje samega sebe. Zatajevati samega sebe se pravi, kaj prijetnega si odreči in kaj težkega voljno storiti ali pretrpeti. Da se moramo junško odreči vsemu, kar je greh ali kar napeljuje v greh, in da moramo rado-voljno prevzeti vse one težave, katerih

se brez greha ne smemo znebiti, to dolžnost nam naklada že trdni sklep. Tukaj je govorjenje le o prostovoljnem zatajevanju, da si namreč odrečemo take sladnosti in prijetnosti, ki bi jih smeli brez greha uživati, in pa da si naložimo kaj neprijetnega in težkega, česar nismo dolžni storiti ali trpeti.

Za tako zatajevanje imaš vsak dan sto in stokrat priliko, le poiskati si jo moraš in v prid obrniti. Če hočeš, ti nekoliko pomagam:

a) Odreci si mikavne reči, na pr. kadar je kaj nenavadnega videti, premagaj se in ne hodi gledat, po poti se ne oziraj okrog brez potrebe; če si dobil kaj zavitega, premagaj se in ne pogledi precej itd.; kadar te zelo mika, komu kaj povedati, kar ni, da bi moral vedeti, na pr. kaj dovtipnega ali šaljivega, ali kaj tacega, kar bi tebe pokazalo v lepši luči, molči rajše. Ako si povabljen na kako veselico, odreci in izgovori se, če se lahko zgodi brez zamere; kadar bi smel še dlje časa ležati, vstani urno; če ti je dovoljeno, še dlje

se igrati in veseliti, prenehaj in pojdi na delo itd.

b) Naloži si prostovoljno kaj težavnega in neprijetnega: pri molitvi poklekni, kadar bi jo sicer smel stojé ali celo sedé opraviti, moli z povzdignenimi rokami; kadar klečiš, kleči po koncu in ne naslanjaj se zadaj na pete ali z rokami na klop ali ob kako drugo reč; v cerkvi prepusti drugemu klop, ti poklekni na tla; kadar skupno delate, odberi si ti težavniša in manj častna dela; kadar vam delijo kruh, sadje ali kaj družega, izvoli si manjši ali slabši del, češ, da tako ti je prav vseč, na tihem pa si misli: to bodi za pokoro; potrpi, če te kdo po nedolžnem graja, ali bolj svari in ostrejšje kaznuje, kakor si zaslužil itd.

c) Miloščina v širšem pomenu obsega vse, karkoli iz krščanske ljubezni do bližnjega dobrega storimo, govorimo ali mislimo in želimo: imej potrpljenje s slabimi in nevšečnimi navadami svojega bližnjega; kadar se komu zgodi kaka nesreča, imej sočutje in ga miluj; če se je osmešil s kako neokrenostjo,

molči in ga ne zasmehuj; ako se je v čem zmotil, kaj pozabil ali napačno naredil, natihoma za njim popravi in ne obešaj na veliki zvon; ako težko dela, nese, mu radovoljno pomagaj; kadar te prosi, mu rad posodi n. pr. kako orodje, pisalo, pero, pomagaj pri učenju — sploh bodi postrežljiv; ne podtikaj nikomur brez vzroka slabih namenov in zatiraj v sebi krive sodbe; če se ti je zgodila krivica, tiho potrpi in precej odpusti razžaljivcu: na skrivnem stori kaj dobrega onemu, do katerega čutiš kako zamrzo v srcu; zlasti domačim naredi kako posebno veselje; dajaj povsod dober izgled in moli pridno za druge — to je še najboljša miloščina!

3. Katekizem še imenuje »nadloge in težave, ki jih voljno trpimo v duhu pokore«. Ta nasvet je v tesni zvezi z zatajevanjem, in res se v tem najprej zatajuj, kar ti Bog pošlje, potlej si še-le nakladaj prostovoljno: ne godrnjaj zarad mraza in vročine ali zarad grdega vremena; voljno potrpi pomanjkanje in revščino; daruj Bogu, če imaš kako bolezen ali telesno napako, ali če

si slaboumen in se težko učiš itd.; zadovoljno prenašaj, če te krivo sodijo, obrekujejo ali ti drugače grenijo življenje.

4. Slednjič priporoča katekizem »cerkvene odpustke«. V to svrho najdeš dovolj gradiva v »Mali zakladnici«, katero prav pridno rabi.

5. Opomnim te še, da pri nekaterih grehih je treba še storjeno škodo popravljati: vse krivično blago povrniti, obrekovanje preklicati, pohujšanje in opravljanje po svoji moči popraviti.

Skrbi za pravo poboljšanje.

Kdor prav vredno in s pridom prejme zakrament sv. pokore, doseže dvoje neprecenljivih dobrot: dosedanji dolgovi so mu odpuščeni in zavarovan je prihodnjih dolgov. Kaj bi tudi pomagalo grešniku odpuščanje grehov, ako bi pa potlej zopet zabredel v poprejšnje hudobije in v njih umrl pa se pogubil? S tem pogojem grešnik tudi dobi odpuščanje, da ima resno voljo se poboljšati. Dokler je bil Jezus še vidno na svetu, odpuščal je grehe le skesanim

grešnikom, o katerih je vedel, da se bodo poboljšali; farizejcem pa, katerim ni bilo za poboljšanje nič mar, ni mogel odpustiti; vse, kar je mogel storiti zanje, je bilo to, da je zarad njih solze pretakal.

Kdor je pazno čital moje dosedanje nauke o »dobri spovedi«, lahko se je prepričal, da prava priprava za spoved mora imeti v sebi že nekakšno zagotovilo prihodnjega poboljšanja. Mnogokrat sem to poudarjal, posebno pri »trdnem sklepu« in »zadostovanju«, kjer sem navedel že več najnavadniših in najzdatniših pripomočkov za resnično poboljšanje. Torej upam, da ti bode zadostovalo, ako jih zdaj le v kratkem ponovim in kaj malega dostavim ter rečem, ako se hočeš resnično poboljšati, rabi pridno naslednje pripomočke: 1. ogibaj se grešne priložnosti, 2. moli goreče, 3. zatajuj samega sebe in goreče opravljaj spokorna dela, 4. poslušaj zvesto in beri pridno besedo božjo, 5. gostokrat ponavljaj svoje dobre sklepe, 6. bodi zvest častilec Matere božje, 7. zapomni si dobro nauke spovednikove in ravnaj

se po njih, ker ti so posebej tebi namenjeni, 8. premišluj resnice sv. vere in še posebej o štirih poslednjih rečeh in 9. nikdar ne pozabi, da Bog vidi vse tvoje misli in želje, besede in dela, da je angelj Božji vedno poleg tebe in da se sicer stotero očij obrača na-te, ker si v občestvu svetnikov.

Ob koncu ti priporočam še to le posebno vajo, katere so se z veliko koristjo posluževali že mnogi sveti služabniki Božji: Skleni za en teden enega greha, kateremu si še najbolj udan, posebej se varovati in odvaditi. Ko si se tega odvadil, loti se drugega, potlej tretjega itd. Enako si skušaj pridobivati posamič od tedna do tedna krščanskih čednostij in dobrih del. V ta namen si naredi zvezček ali pa si kupi majhen »notes«, ki se dobi za nekaj krajcarjev. Načrtaj si na prvi ali drugi strani 7 črt in spredaj zapiši vse dneve v tednu. Glej, tako-le:

ponedeljek

torek

sreda

četrtek

petek

sobota

nedelja

V ponedeljek zjutraj prav trdno skleni, da se bodeš tega greha, ki si ga odbral, skrbno varoval ves dan. Ko bi se pa primerilo, da bi se spozabil in ga spet storil, obudi brž kesanje in skleni še trdnejše, da se ga bodeš dalje varoval. Zvečer si izprašaj še posebno o tem grehu svojo vest in načrtaj si s kakim znamenjem na prvi vrsti, kolikokrat se je zgodilo. Izvoliš si lahko taka znamenja, da jih boš poznal le sam, drugim nič mar tvoje vojskovanje. Drugo jutro spet trdno skleni, da se bodeš hrabro bojeval ves dan. Ko bi te bila pa še katerikrat skušnjava premagala, zapiši si spet število na drugo vrsto. Upam, da boš v enem tednu premagal ob tako hrabrem vojskovanju; če pa še ne, zatiraj ravno ta greh še en teden po enakem načinu, toda le še z večjo

gorečnostjo. Nato si odloči kaj družega in junaško napreduj z božjo pomočjo.

Vspeh mora biti gotov, ako me le vestno ubogaš, in hvaležen mi boš za ves ta nauk še na stare dni in zlasti ob smrtni uri!

Trdni sklepi pridnega otroka.

I. Za vsaki dan.

a) Trdno sklenem, da ne bom nikdar :

1. zoper stariše, duhovne, učitelje godrnjal, se jim ustavljal, odgovarjal, jih žalil, slabo o njih govoril . . . ;

2. z brati in sestrami se prepiral ali tepel, jih sovražil ali zaničeval;

3. žalil poslov in drugih domačih;

4. nikogar zmerjal, oponašal, zasmehoval, spakoval se mu, ali drugače ga žalil;

5. nikogar opravljal ali celo obrekoval, slabo sodil ali mu podtikal napačne namene;

6. nikomur nič vzel, nobene krivice storil, nikogar nič ogoljufal, nič tujega pridržal;

7. nikogar pohujšal ali podpiral v hudobiji;

8. lagal se ali hinavsko se obnašal;

9. zaklel, nobene grde besede spregovoril ali zapisal, nič nespodobnega pogledal;

10. nobene najmanje nespodobnosti storil;

11. bahal se ali hvalno o sebi govoril;
12. brez potrebe se v ogledalo pogledal;
13. nobene slabe in pohujšljive knjige bral;
14. k ptuji hudobiji molčal ali grešnim rečem se smejal;
15. žganja niti pokusil in tabaka kadil, dokler mi škoduje;
16. zapravljal in brez potrebe izdajal.

b) Trdno sklenem, da bom :

1. zjutraj vselej o pravem času vstal (precej, ko me pokličejo);
2. vselej prav pobožno (klečé) opravil zjutranjo in večerno molitev ter zvečer na kratko vest izprašal, zjutraj pa obudil dobri namen ter ponovil svoje trdne sklepe in Boga prosil, da bi jih mogel spolnovati;
3. vselej lepo molil pred jedjo in po jedi ter zmerno vžival božje dari in si ne izbiral kaj boljšega;
4. kadar bo zvonilo, molil Angeljsko češčenje (če lahko mogoče, klečé zaradi odpustkov);
5. spodobno čast skazal, kadar pojdem memo cerkve ali svete podobe; posebno presveto rešnje Telo vselej klečé počastil;
6. vselej na prvo besedo ubogal, kar mi bodo ukazali ali želeli stariši in njihovi namestniki; v važniših rečeh prosil dovoljenja in svéta; za prejete dobrote se jim zahvaljeval; rad jim postregel in veselje delal;
7. molil za stariše, sorodnike in dobrotnike, za nevernike, krivoverce in grešnike, za stanovitnost nedolžnih, za duše v vicah;

8. rad odpustil storjeno krivico; prosil odpuščanja;

9. potrpel v nadlogah in križih iz ljubezni do Jezusa;

10. z malim zadovoljen in nesebičen, drugim rad prepuščal kaj večjega in boljšega;

11. druge od greha odvrčal in nagibal k dobremu;

12. ogibal se slabe družčine, in sploh grešne priložnosti;

13. v skušnjavah brž k Bogu se obrnil in hitro odpravil vsako grešno misel (nečisto, prevzetno, nevoščljivo) ter premagal napačno radovednost, jezo . . .

II. Za nedelje in praznike.

a) trdno sklenem, da ne bom nikdar:

1. iz lastne krivde brez svete maše;

2. iz lastnega zadolženja mudil službe božje in pred koncem uhajal iz cerkve; raje bom še nekoliko prej prihajal v cerkev in molil;

3. brez potrebe zunaj ostajal;

4. po potu v cerkev in iz cerkve nespodobno se obnašal, ali slabe družčine se držal;

5. v cerkvi brez potrebe govoril, krog se oziral, sebe in druge motil;

6. svete dni opravljal hlapčevskih del;

7. oskrnil svetih dni s pohajkovanjem, s pijančevanjem ali razbrzdanim vedenjem:

b) Trdno sklenem, da bom:

1. med sveto mašo ves čas pobožno molil (ves čas ali vsaj od sanktusa do konca obhajila

klečé), in če bo čas, poleg mašnih molitev opravljal še druge molitvice;

2. vselej zvesto poslušal pridigo in krščanski nauk;

3. vselej se dostojno vedel tudi pri popoldanski službi božji; in če bo čas, opravil še kako posebno pobožnost, n. pr. sv. križev pot, počesčenje sv. rešnjega Telesa, Matere božje itd.

4. tudi doma bral kaj spodbudnega;

5. trudil se, prelepe praznike v duhu svete cerkve praznovati, dotične skrivnosti premišljati in si k srcu jemati.

III. Za šolske dni.

a) Trdno sklenem, da ne bom nikoli:

1. na poti iz šole in v šolo gredé nespodobno se vedel (lovil, tepel, drsal, kepal); brez potrebe postajal ali pohajkoval;

2. o učiteljih slabo govoril ali jih črnil;

3. v šoli med podukom šepetal, okrog se oziral, motil druge;

4. nikogar po krivem tožil;

5. nikomur zavidal, če bolje zná ali je pohvaljen; nikogar ne sovražil.

b) trdno sklenem, da bom:

1. vselej prišel v šolo v pravem času, ne prezgodaj, ne prepozno;

2. učitelje spoštoval in ubogal, kakor starše svoje;

3. vse naloge tako skrbno in dobro izdelal, kakor bom le mogel;

4. za šolo se vse skrbno naučil, zlasti katekizem, (pridno ponavljal);
5. pobožno molil šolske molitve;
6. učenikom hvaležen, molil zanje;
7. rad kaj postregel tovarišem;
8. vsa šolska dela Bogu daroval z dobrim namenom, večkrat mislil na Boga;
9. skrbno se ogibal hudobnih otrok.

IV. Za proste dneve in počitnice.

a) Trdno sklenem, da ne bom:

1. dražega časa tratil z lenobo ali brezkoristnimi deli;
2. nikamor šel brez dovoljenja ali vednosti starišev;
3. ob sprehodih nobene škode storil (tujega sadja pobiral ali celo klatil, po travi ali žitu hodil, vrtov ali nasadov poškodoval);
4. družih otrok dražil, ali jim zameril;
5. pri igri predrzen ali razposajen.

b) trdno sklenem, da bom:

1. tudi ob delavnikih pri sveti maši, če mi bo mogoče in privoljeno;
2. o velicih počitnicah tudi prostovoljno šel k spovedi (in sv. obhajilu);
3. ob razvedrovanju varoval si zdravje in pazil na obleko;
4. prostovoljno učil se in kaj koristnega bral;
5. ob tem času še bolj pazil zastran grešne nevarnosti.

V. Ob prvem sv. obhajilu.

A) *Za pripravo.*

Trdno sklenem, da bom:

1. na vso moč lepo se pripravljaj za prvo sveto obhajilo in že zgodaj misli na ta presrečni dan;

2. posebno zadnje leto pred prvim svetim obhajilom z vso skrbjo in vnemo Jezusu pripravljaj svoje srce;

3. dobro se naučil ves katekizem, posebno pa še oddelek o presvetem rešnjem Telesu;

4. popolnem opustil grehe, katere mi še zdaj vest očita;

5. resno si prizadeval za krščanske čednosti, katerih mi zdaj še tako zelo manjka, in pridno si nabiral dobrih del;

6. Jezusa prisrčno prosil, naj on sam tako prenaredi moje srce, da mu postane prijetno bivališče;

7. Materi božji, angelju varuhu in krstnemu patronu gostokrat izročal in priporočal to najvažnišo zadevo svojih mladih let;

8. prav vestno opravil dolgo spoved; vse zadolženje po svoji moči poravnal, stariše ali njih namestnike prosil odpuščanja;

9. dan prvega sv. obhajila imel za največji praznik svojega življenja.

B) Za vse življenje.

Dosedanje svoje dobre sklepe vse zopet ponovim in še posebej trdno sklenem, da bom:

1. sveto vero vsikdar čislal kot najdragocenejši zaklad iz nebes in jo v besedi in dejanju spoznaval brez strahu pred ljudmi;

2. zvesto ljubil in poslušal sveto cerkev kot svojo najboljšo mater ter natanko spolnoval njene zapovedi (post, službo božjo, prejemanje svetih zakramentov), oziral se tudi na njene želje, čislal njene pobožnosti, bratovščine . . .);

3. vnemal se za lepoto hiše božje (rad daroval za cerkvene naprave, rada delala za cerkveno obleko . . .);

4. vsikdar spoštoval mašnike kot namestnike Božje in rad vsprejemal njihove nauke;

5. skrbno se ogibal krčme, plesa, nevarnih veselic in sploh grešnih priložnostij;

6. nedolžnost vsikdar višje cenil kot vse na svetu;

7. posebno pobožnost gojil do presvetega rešnjega Telesa, do presv. Srca v njem pričujočega, do Matere božje in sv. Jožefa;

8. posebej molil in si pred vsem prizadeval za stanovitnost v dobrem kot največjo milost božjo;

9. po svoji moči širil kraljestvo božje, povsod pa zabranjeval hudobijo;

10. pogosto in vselej vredno sprejemal svete zakramente (vsako spoved tako vestno opravil, kakor bi bila zadnja v mojem življenji);

11. vsako leto koristno obhajal svoj god in spomin prvega sv. obhajila (opravil spoved, ponovil dobre sklepe);

12. dušne in telesne darove prav obračal v slavo božjo in ljudem v korist;

13. po svoji moči se trudil za napredovanje v dobrem, za krščansko popolnost, ter vestno rabil v to potrebne pomočke;

14. hvaležen Bogu in ljudem za vse dobrote;

15. zastran volitve stanú posebno goreče molil in se posvetoval z modrimi ljudmi ter ozir jemal na svoje zmožnosti, ne gledé toliko na časni dobiček, nego na zveličanje svoje duše;

16. zvesto spolnoval dolžnosti svojega stanu.

Raje umreti, kakor kdaj smrtni greh storiti!!

Nebesa morajo biti moja!!

B.

Molitve in opravila v dan svete spovedi.

1. Zjutranja molitev.

O predobrotljivi Bog! tebi darujem in posvetim danes svoje prve misli in želje, svoja prva čutila. V ponižnosti častim in molim tvoje veličastvo; iz globočine svojega srca se ti zahvalim za vse, kar mi je ves čas do zdaj v toliki obilici podelila tvoja očetovska roka za moj dušni in telesni blagor, posebno pa za to, da si me zdravega ohranil nocojšnjo noč in da si mi dal doživeti današnji dan, ki ima biti zame posebno imeniten zato, ker sem se odločil, da pojdem k spovedi in da zanaprej pričnem vse drugačno življenje.

O prelubeznivi Oče nebeški, dosedaj sem bil tvoj nehvaležni, nepokorni otrok — nesrečni, zgubljeni sin! A tvoja neskončna dobrotà in milost me je premagala, da se skesano povrnem. O, daj mi moč, da srečno dovršim, kar sem si odmenil za danes, — da natanko spolnim vse, kar je potrebno za vredno prejemo zakramenta sv. pokore! O preljubi Oče! pridi mi naproti in pomagaj mi, da se zopet povrnem v tvoje očetovsko naročje in potlej vedno ostanem pri tebi ter me nobena reč več ne loči od tvoje ljubezni — nikdar ne več!

O premili Jezus, ki si nekdam tako ljubeznivo vsprejemal skesane grešnike, sprejmi danes milostno tudi mene, ki se ti približam z vsem zaupanjem. O dobri Pastir! reši mene ubogo ovčico iz trnja preobilnih grehov in hudobij! O usmiljeni Samarijan! glej, greh je silno hudo ranil mojo dušo, vlij v moje hude rane olja svojega božjega usmiljenja in vina svoje nebeške milosti, da bom, popolnoma ozdravljen, spet krepko in stanovitno hodil po poti zveličanja.

O Marija! danes še prav posebno potrebujem tvoje pomoči. Bodi moja dobrotljiva zagovornica in priprošnjica pri svojem ljubem Sinu! Tvoja beseda vse premore pri Jezusu. Na tvojo besedo je storil prvi čudež ter vodo spremenil v vino: naj se na tvojo mogočno priprošnjo danes napolnijo moje oči z vodo pravega kesanja in naj se moje spokorne solzice spremenijo v vino svete ljubezni, da ne bom nikdar več žalil tvojega božjega Sina, marveč vselej natanko spolnoval vse, kar mi poreče tvoj preljubi Sin, naš Gospod, Jezus Kristus!

Angelj varuh, preljubi moj popotni tovariš, danes nastopim pot pokore, pot resničnega poboljšanja. O bodi mi voditelj in pomočnik, kakor nekdaž angelj Tobijev. Iztirjaj nazaj moj dolg, reši me iz sužnosti satanove! Podaj mi popotno palico v roko, da se povrnem nazaj k svojemu Očetu. In potlej povabi svoje nebeške tovariše in veselite se vsi z menoj, ker je zopet najdena zgubljena ovčica.

Sv. Alojzij, močni priprošnjik vsem, kateri hočejo po tvojem vzgledu vselej vredno prejeti zakrament sv. pokore, o sprosi mi vsaj nekoliko tistega prebritkega kesanja, s katerim si tako milo objokoval svoje male grehe, in vsaj nekaj tiste tenkovedne natančnosti, s katero si se obtoževal svojih slabostij, in vsaj nekoliko tiste spokornosti, s katero si ti, nedolžni angelj, zadostoval za svoje male zmote in tako junaško napredoval v vsem dobrem.

Vsi svetniki in svetnice v nebesih, prosite zame, da danes popolnem očistim svojo vest in za naprej po vašem vzgledu s čistim srcem zvesto služim Gospodu, svojemu Bogu. Amen.

2. Sveta maša za spovedno pripravo.

Namen.

Oče nebeški, jaz ubogi grešnik se hočem zdaj-le udeležiti najsvetejše daritve, v kateri ti, tvoj preljubezni Sin, Jezus Kristus, v podobah kruha in vina

daruje svoje presveto telo in svojo pre-
drago kri v tvojo čast in naše zveličanje.
Napolni moje srce s toliko pobožnostjo,
spoštljivostjo, skesanostjo, ljubeznijo in
hvaležnostjo, kakor se spodobi tako ve-
ličastni in sveti daritvi. Darujem ti ta
dar v počeščenje tvojega božjega veli-
častva, v zahvalo za vse prejete milosti
in dobrote, v odpuščenje svojih grehov
in v dosego vseh milostij, katerih po-
trebujem za dušo in telo, za časni
blagor in večno zveličanje, zase in za
vse, za katere mi je zlasti prositi. Prav
posebno pa želim s to presveto darit-
vijo doseči preveliko milost, da danes
vredno prejmem zakrament sv. pokore
ter natanko opravim vse, karkoli je
potrebno za odpuščanje mojih grehov.
O da bi mogel to storiti s toliko na-
tančnostjo, s tako popolnim kesanjem
in s tolikim pridom, kakor so nekdej
tvoji sveti izvoljenci na zemlji prejemali
zakrament sv. pokore. O, naj nadomesti
moč te presvete daritve, kar je po-
manjkljivega v mojem pripravljanju;
naj presveta kri božjega Jagnjeta očisti
mojo dušo vseh grešnih madežev.

Začetek sv. maše.

Jaz, ubogi grešnik, spovem se Bogu vsemogočnemu, sveti Mariji, vselej devici, svetemu Mihaelu, vrhangelju, svetemu Janezu Krstniku, svetima apostoloma Petru in Pavlu ter vsem svetnikom, da sem veliko grešil z mislijo, besedo in dejanjem, — po svojem zadolženju, po svojem zadolženju, po svojem preobilnem zadolženju. Torej prosim sveto Marijo, vselej devico, svetega Mihaela, vrhangelja, svetega Janeza Krstnika, sveta apostola Petra in Pavla in vse svetnike, molite za me pri Gospodu, našem Bogu.

Neskončno usmiljeni Bog, ki si naznanil po svojem preroku, da ne boš zavrgel skesanega in potrtega srca, usmili se tudi mene in ne ravnaj z menoj, kakor zaslužim po svoji hudobnosti, marveč sprejmi me zopet za svojega otroka in bodi mi milostljiv za voljo Jezusa, svojega ljubega Sina, ki je svojo drago kri prelil za rešenje moje duše.

Kirije elejson.

O vsemogočni Oče, moj Bog in moj stvarnik, usmili se me in odpusti mi! O večna Beseda, božji Sin, ki si me odrešil na križu, usmili se me in odpusti mi! O sveti Duh, ki me hočeš posvetiti in zveličati, usmili se me in odpusti mi! O presveta Trojica, na tvoje neskončno usmiljenje zaupa moja skesana duša, usmili se me in odpusti mi vse moje grehe!

Slava.

O božji Zveličar, ob tvojem rojstvu so angelji peli: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje!« Bil je čas, ko je bila tudi moja volja še dobra, ko je bil še rajski mir v mojem nedolžnem srcu; — pa oh, prišla je nesrečna ura, ko sem grešil in potlej zopet in zopet grešil! Oh, kaj bi hotel dati, ko bi se mi zopet povrnila poprejšnja sreča, ko bi spet prišel tisti rajski mir v moje grešno srce! O ljubi Jezus! ti mi moreš

to storiti. O Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me!

Zbirna molitev.

Prosimo te, o Gospod, usliši molitev ponižnih in prizanesi njim, kateri pred teboj spoznajo svoje grehe, ter jim po svoji dobroti odpusti in dodeli svoj mir. Po Gospodu našem, Jezusu Kristusu Amen.

L i s t.

O predobrotljivi Oče nebeški, iz naukov tvojega božjega Sina vem, da si vedno pripravljen, skesanega grešnika se usmiliti in ga zopet vsprejeti za svojega ljubljenega otroka. V zaupanju na tvojo očetovsko dobroto klečim tudi jaz pred teboj in ves skesan kličem z zgubljenim sinom: »Oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; nič več nisem vreden tvoj otrok imenovan biti«. Kakor oni nesrečnik, tako sem tudi jaz zaničeval tvojo očetovsko ljubezen in sem slepo dirjal proti svojemu večnemu pogubljenju. Toda ustaviti se hočem na tej nesrečni poti; danes se

zopet povrnem k tebi, o premili Oče! Sprejmi me v Jezusu Kristusu spet za svojega otroka, obleci me s svatovskim oblačilom svoje milosti, k sebi me prikleni s prstanom svoje božje ljubezni in daj mojim nogam črevlje svoje nebeške pomoči, da bom zanaprej vsikdar mogel zvesto hoditi po potu tvojih zapovedij. Amen.

Evangelij.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Prosite in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in vam se bo odprlo. Zakaj sleherni, kateri prosi, sprejme; kateri išče, najde in kateri trka, temu se odpre. Če pa kdo izmed vas očeta prosi kruha, bode-li mu dal kamen? ali ribo, bode-li mesto ribe mu dal kačo? Ali če ga prosi jajce, bode-li mu podal škorpijona? Ako tedaj vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom; koliko bolj bo vaš Oče iz nebes dal dobrega duha njim, kateri ga prosijo?«

O dobri Bog, ki si rekel: »Nočem smrti grešnikov, marveč da se spokori

in živi«, dodeli mi vse milosti, katerih potrebujem za pravo in resnično popoljšanje. Pošlji mi svojega sv. Duha, da mi v luči sv. vere pokaže vso velikost in zlobnost mojih grehov; omeči moje srce in nagni ga k pravemu popolnemu kesanju in krepkim sklepom stalnega popoljšanja.

Po besedah sv. evangelija naj se zbrišejo naši grehi.

Darovanje.

Tvoj mašnik, o Gospod, zdaj daruje kruh in vino, ki se v kratkem spremenita v telo in kri tvojega božjega Sina Jezusa Kristusa ter postaneta tebi neizmerno prijeten dar. Z mašnikom ti tudi jaz darujem vse svoje dušne in telesne moči; vse, kar sem in kar imam, sebe popolnoma vsega. Pa, oh! ta dar ti ne more biti všeč, ker je še toliko grešnega v meni; spremeni, srčno te prosim, o spremeni po tej neskončno sveti daritvi tudi moje srce, da bode odsihdob le tebe ljubilo, le zate bilo, da tako vse moje prihodno življenje do

zadnjega izdihljeja postane tebi prijeten dar!

O Marija, na tvojo priprošnjo je Jezus vodo spremenil v vino; o sprosi danes meni to milost, da po tej sveti daritvi tvoj premili Jezus spremeni mojo mlačnost v gorečo ljubezen, moje grešno srce v čisto srce, da ne bode vedno omahovalo, marveč da ostane zanaprej v dobrem zvesto in stanovitno do konca.

Tihe molitve.

Darujemo ti, o Gospod, te darove kot pravni in hvalni dar, da nam po svojem usmiljenju odpustiš naše grehe in spet poživiš naša omahljiva srca. Po našem Gospodu, Jezusu Kristusu, tvojem Sinu . . . Amen.

Predglasje.

Vsemogočni večni Bog, srce in roke povzdigujem k tebi in poln hvaležnosti molim tvojo neskončno usmiljenost, ker nisi prizanesel svojemu lastnemu Sinu, marveč iz ljubezni do nas si ga dal v prebitko smrt, da bi vsi, kateri verujejo vanj in spolnjujejo

njegove nauke, ne bi bili pogubljeni, marveč da dosežejo večno zveličanje. O zares, spodobno in prav je, da te vselej in povsod zahvaljujemo za vse neizmerne dobrote, katere nam neprenehoma deli tvoja očetovska roka; a nad vse te zahvaljujemo, da si po svojem ljubem Sinu, Jezusu Kristusu, postavil zakrament sv. pokore, v katerem nam je tako lahko dobiti odpuščanje in spravo. Ker te pa sami ne moremo dovolj hvaliti za toliko dobroto, združimo se z angelji, kateri niso ničesar bolj veseli, kakor če se grešnik spokori in skesano povrne k svojemu Očetu, ter kličemo: »Svet, svet, svet je Gospod, vsemogočni Bog. Polna so nebesa in zemlja tvoje slave. Hozana po višavah! Bodi češčen, ki pride v imenu Gospodovem! Hozana po višavah!«

Pred povzdigovanjem.

Ze se bliža tisti veličastni trenutek, ko pride Jezus iz nebeških višav na ta oltar. V duhu te gledam, o predobri Pastir, kako se bližaš, obdan od množice nebeških angeljev, svojim ovčicam

na zemlji, da bi sleherni kaj podaril: nedolžnim sladkost svoje božje ljubezni; spokornim pogum in stanovitnost; proti grešnikom pa, ki so še zapleteni v trnje svojih hudobij, steguješ svojo rešilno roko, da jih zopet privedeš k svoji ljubljeni čredi. O poglej, premili Jezus, name — tukaj je taka nesrečna zgubljena ovčica, ki pa ničesar bolj ne želi, kakor spet rešena biti in zopet počivati na tvojem božjem Srcu. O podaj mi svojo rešilno roko! »O Jezus, Sin Davidov, usmili se me!« (Odp.)

Povzdigovanje.

O Jezus, brezmadežno Jagnje, ki si se iz ljubezni do mene dal na križ povzdigniti in vsemu ljudstvu pokazati, molim te pod podobami kruha in skesanost se trkam na prsi ter te prosim: »O Jezus, bodi meni ubogemu grešniku milostljiv in usmiljen.«

»Večni Oče! darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadoščenje za svoje grehe in za potrebe svete cerkve. O presladki Jezus, ne bodi mi Sodnik, ampak Zveličar!« (Odp.)

Molim te, o presveta kri Jezusa Kristusa, prelita na križu v odpuščanje grehov. O kliči k nebeškemu Očetu za milost meni grešniku in razlij se čez mojo grešno dušo, da bo očiščena vsega zadolženja. O prečista kri, očisti me! Presveta kri, posveti me! Premilostna kri, dodeli mi milost in usmiljenje!

Po povzdigovanju.

Nebeški Oče, prosim te, ozri se milostno iz svojega veličastva na oltar; poglej svojega preljubeznivega Sina, ki se ti po mašnikovih rokah daruje v pravni dar. Poglej njegove svete rane, poglej njegovo presveto prebodeno Srce in zavoljo njega bodi milostljiv meni, ubogemu grešniku, in odpusti mi grehe, katere iz srca obžalujem in katerih nočem nikdar več ponavljati.

O Marija, ki si ob Jezusovi smrti poleg križa trpela neizmerne bolečine, združi vse svoje trpljenje in zasluženje z Jezusovim prebitkim trpljenjem in neskončnim zasluženjem in daruj zame nebeškemu Očetu, da milostno usliši

moje prošnje ter mi dodeli pravo obžalovanje in odpuščenje svojih grehov.

»O premili Jezus! ti sam si naše rešenje, naše življenje, naše zveličanje, naše vstajenje! Tebe toraj prosimo, ne zapusti nas v naših stiskah in nadlogah, marveč po smrtnih britkosti svojega presvetega Srca in po bolečinah svoje brezmadežne Matere pridi na pomoč svojim služabnikom, katere si odrešil s svojo predrago krvjo.« (Odp.)

Oče naš.

O neskončno sveti in dobrotljivi Bog, daj mi milost, da te smem zopet imenovati »očeta«. Odpusti mi vse grehe, s katerimi sem nečast delal tvojemu imenu in se storil nevrednega, tvoj otrok imenovan biti. Kraljestvo tvoje milosti naj pride zopet v mojo grešno dušo ter naj tako prenaredi in utrdi mojo voljo, da bom zanaprej delal le to in tako, kar in kakor ti zapoveduješ. Očisti danes moje grešno srce z močjo svojega svetega zakramenta in daj, da bom (pokrepčan z angeljskim kruhom) vedno ohranil tvojo božjo

milost, dušno življenje, ter napredoval v dobrem od stopinje do stopinje. Odpusti mi vse, s čemur sem kdaj razžalil tebe, svojega preljubljenega Očeta in najpravičnejšega sodnika; daj mi moč, da zmagujem v vsaki skušnjavi, obvaruj me najhujšega zla in največje nesreče, — greha in večnega pogubljenja. Amen.

Jagnje božje.

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me in daruj samo sebe Bogu Očetu z vso svojo ponižnostjo in potrpežljivostjo v odpuščenje mojih grehov.

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me in daruj samo sebe Bogu Očetu z vso grenkostjo svojega trpljenja v zadostilo za moje grešne kazni.

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me in daruj samo sebe Bogu Očetu z vso ljubeznijo svojega srca v zadoščenje za mojo mlačnost in zanikarnost v njegovi službi.

O Jezus, ki si prinesel mir na svet, dodeli tudi meni tisti sladki mir, ki ga

daje zanesljiva zavest tvoje milosti in mirna vest ter je že tu v življenju predokus tistega blaženega miru, ki ga bodo izvoljeni veselo uživali vse veke. Amen.

Obhajilo.

O Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša. Da, Gospod, nisem vreden te milosti, ker sem te prevečkrat in preobilno razžalil in ti z nehvaležnostjo povračal tvojo neskončno ljubezen. Toda h komu naj se zatečem, kje naj iščem pomoči; saj ti edini imaš zdravilo za moje ranjeno srce. Ena sama beseda iz tvojih ust ga lahko ozdravi. O izreci to pretolažno besedo — reci po ustih svojega namestnika, mojega spovednika: »Pojdi v miru, odpuščeni so ti tvoji grehi!« (Ako hodiš že k svetemu obhajilu, pristavi: S svatovskim oblačilom tvoje milosti ozaljšan pojdem potlej zaupljivo k tvoji nebeški gostiji, h kateri me sam vabiš z besedami: »Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi in trpite, in jaz vas bom pokrepčal!«)

Molitev po sv. obhajilu.

Dodeli nam, božji Zveličar, da po tej daritvi zadobimo odpuščenje grehov in se moremo zanaprej varovati vsakega greha. Po našem Gospodu Jezusu Kristusu, svojem Sinu . . . Amen.

Konec.

O Jezus, moj Bog in Zveličar, ponižno se ti zahvalim za tvojo neskončno ljubezen, s katero se vsak dan na oltarju daruješ svojemu nebeškemu Očetu. Daj, da se bom mogel v vsej obilnosti vdeleževati zasluženja tega tvojega daru, da me njegova božja moč od smrti greha vzbudi k novemu, bogoljubnemu in svetemu življenju ter me vedno bolj utrjuje v goreči ljubezni do tebe. Blagoslovi moje trdne sklepe in povrh brezštevilnih milostij, ki si mi jih že dodelil, dodeli mi še najpotrebnišo in največjo milost — neomahljivo stovitnost do konca. Amen.

3. Pred spovedjo.

Prošnja za vredno pripravo.

O sveti Duh! razsvetli mi um, da prav spoznam vse svoje grehe; omeči mi srce, da jih prav obžalujem; potrdi mi voljo, da se jih danes odkritosrčno spovem, da se jih zanaprej poboljšam in zadostujem zanje.

Moj Jezus, ki si nekdaž Petra tako milostno pogledal, da je začel britko objokovati svoje grehe, ozri se danes še name ubogo ovčico, da iz globočine svojega srca obžalujem vse svoje storjene grehe ter vse spolnim, kar je treba, da zadobim odpuščanje.

O večni Oče nebeški! sprejmi me spet za svojega otroka in dodeli mi milost, da te ne bom nikdar več žalil!

O Marija, mati usmiljenja, pribežališče grešnikov! sveti angelj varuh, ti moj sveti patron I. in vi vsi svetniki in svetnice v nebesih, stojte mi danes na strani, da tako vestno opravim sveto spoved, kakor bi bila zadnja v mojem življenju! Amen.

Spovedno ogledalo.

I. Zadnja dobra spoved.

Kdaj sem bil zadnjič pri spovedi?

Ali sem prav opravil vsako spoved?
(ali sem zanikerno vest izpraševal? ali sem obudil kesanje? ali sem imel trdni sklep poboljšanja? ali sem nalašč zamolčal kak greh? ali sem natanko opravil naloženo pokoro?)

Ali sem vredno prejel sv. obhajilo?

II. Božje zapovedi.

Prva zapoved.

Ali sem opravljal vsakdanje molitve? (zjutraj, zvečer, ob zvonjenju, pred jedjo in po jedi?)

Ali sem bil pri molitvi radovoljno razmišljen? (ali se iz lenobe nisem nič prizadeval za pobožnost?)

Ali sem druge motil v molitvi?

Ali sem se sramoval vpričo drugih pokrižati se in moliti angeljevo češčenje?

Ali sem dvomil o kaki verski resnici?

Ali sem bral veri sovražne spise?

Ali sem radovoljno poslušal veri nasprotne pogovore?

Ali sem sam zaničljivo govoril zoper sv. cerkev in njene naredbe?

Ali sem imel prazno vero?

Ali sem kedaj godrnjal zoper Boga?

Ali sem svete reči onečastil? (pokopališče, svete podobice, svetinje . . .)

Druga zapoved.

Ali sem brez potrebe (v jezi, strahu, začudenju, kletvi) izrekoval sveta imena (Jezus, Marija, imena svetnikov, sv. zakramentov, sv. križa, sv. vere . . .)?

Ali sem klel? (kako? hudičeval, se pridušal . . . ?)

Ali sem brez potrebe Boga na pričo poklical, ali drugače prisegal?

Ali sem prelomil Bogu storjeno obljubo?

Ali sem vsaki dan vsaj zjutraj obudil dobri namen? (Bogu daroval svoje misli, besede in dela, trpljenje in veselje?)

Tretja zapoved.

Ali sem bil vsako nedeljo in vsak praznik pri sv. maši?

Ali sem v nedeljo ali praznik brez vzroka sv. mašo zamudil? (koliko?) ali pa poprej ven šel?

Ali sem pri sv. maši lepo molil? (malo? kolikokrat nič?)

Ali sem se med službo božjo oziral, smejal, pogovarjal z drugimi?

Ali sem pridigo zvesto poslušal?

Ali sem bil pri popoldanski službi božji?

Ali sem v nedeljo ali praznik opravljal hlapčevska dela?

Ali sem take svete dni v slabe družčine šel? (igral, plesal, pijančeval?)

Četrta zapoved.

Ali sem spoštoval svoje stariše (starega očeta, staro mater?)

Ali sem jih zaničeval? (slabo o njih mislil? slabo o njih govoril? osorno se jim odgovarjal? napake jim očital? zasmehljivo jih oponašal? jih celo zmerjal? kled? jih udaril?)

Ali sem bil nanje jezen? (jim kaj hudega želel, morebiti celo smrt? jih v potrebi in bolezni zapustil? jim nisem postregel?)

Ali sem jih ubogal? (nerad ali le na pol storil, kar so ukazali? za njih nauke in opomine se nisem zmenil? ustavljal se in s silo branil, ko so me hoteli kaznovati?)

Ali sem molil zanje? (za njih dušo, če so že umrli?)

Kolikokrat sem jih zelo hudo razžalil?

Ali sem razžalil ali zaničeval kakkega duhovna? (slabo o njem govoril? ga iz prevzetnosti nisem hotel pozdraviti? druge hujskal zoper njega?)

Ali sem učitelje razžalil? (jih nisem spoštoval? ne ubogal? slabo o njih govoril? še druge šuntal zoper nje?)

Ali sem se z brati in sestrami prepiral? jim nagajal, jih suval in tepel, pohujšal?

Ali sem razžalil sorodnike (tete, strice, botre), domače posle, svoje dobrotnike, stare ljudi?

Peta zapoved.

Ali sem druge pohujšal? (jih učil greh delati, ali jim k temu pomagal? zarad greha jih hvalil, zasmehoval pa, če so hoteli kaj dobrega storiti? pohujšljive knjige posojal . . .?)

Ali se sam nisem varoval pohujšanja? (k zapeljivim ali sprijenim otrokom ali odraslim radovoljno v družčino zahajal? pohujšljive pogovore radovoljno poslušal? slabe knjige bral? kaj zlobnega želel zvedeti . . .?)

Ali nisem varoval svojega zdravja (bil nezmeren v jedi ali v pijači? nezrelo sadje vžival? razgret mrzlo vodo pil? tabak kadil? žganje pil . . .?)

Ali sem bil jezen? (kolikrat zelo hudo?) Ali sem bil v sovraštvu? (kako dolgo? ali sem že odpustil?)

Ali sem koga razžalil? (zmerjal, zasmehoval, dražil, oponašal?)

Ali sem druge pretepal, ranil?

Ali sem žival neusmiljeno tepel? trpinčil?

Šesta in deveta zapoved.

Ali sem kaj nespodobnega (nečistega) radovoljno mislil? želel? govoril? pisal? risal? bral? pel?

Ali sem radovoljno poslušal nespodobno govorjenje ali petje?

Ali sem kaj nesramnega radovedno pogledal?

Ali sem kaj nespodobnega delal? (sam ali z drugimi?)

Ali sem druge napeljeval k nesramnemu govorjenju ali dejanju?

Ali imam še kaj na vesti zoper sv. čistost?

Sedma in deseta zapoved.

Ali sem kradel? (starišem? drugim? kaj? koliko? ali sem že povrnil?)

Ali sem razdajal brez vednosti starišev?

Ali sem goljufal? (z lažjo si kaj pridobil? če je kdo po zmoti preveč dal, ne povrnil . . .?)

Ali posojenih rečij nisem nazaj dal? (ali jih zapravil? poškodoval?)

Ali sem najdene reči obdržal, (česar sem vedel, ali bi bil lahko vedel, čegave so.)

Ali sem škodo delal? (po vrtovih, njivah, travnikih, na drevji, obleki, knjigah?)

Ali sem pomagal krasti, goljufati, škodo delati?

Ali sem bil nevoščljiv? škodoželjen?

Osmo zapoved.

Ali sem se lagal?

Ali sem z lažjo škodoval?

Ali sem brez vzroka natolceval? (slabo sodil? slabe namene podtikal?)

Ali sem druge obrekoval? (po krivem tožil? resnične napake povekševal? izmišljene pregrehe drugim pripisoval?)

Ali sem se hlinil? (boljšega se kazal, kakor sem? druge hinavsko preveč hvalil?)

Ali sem se potegnil za dobro ime bližnjega? (posebno, ko sem bil prepričan, da se mu krivica godi?)

Ali sem lahkomišljeno povedal, kar sem bil obljubil zamolčati?

III. Cerkevne zapovedi.

(Prva in druga sta bili že v tretji božji zapovedi razloženi.)

Tretja zapoved.

Ali sem o petkih in postnih dnéh vedoma meso jedel?

Ali sem v štiridesetdanskem postu one dni, ko sem vsled polajšanja meso jedel, obmolil 5 očenašev in 5 češčensimarij?

Četrta zapoved.

• Ali sem o pravem času in prav opravil velikonočno spoved in obhajilo?

IV. Poglavitni grehi.

1. Napuh: Ali sem bil prevzeten? (zarad lepše obleke? imenitnišega stanu? premožnih starišev . . .?)

Ali sem se brez potrebe večkrat v ogledalo pogledal?

Ali sem ošabno druge zaničeval, sam sebe pa hvalil? sploh prerad o sebi govoril?

Ali sem se pri svojem delovanju zato bolj prizadeval, da bi me drugi hvalili?

2. **Lakomnost**: Ali nisem hotel drugim dati ali posoditi, ko so me prosili?

Ali sem reveže zaničeval in trdosrčno odganjal?

3. **Nečistost** (glej šesto in deveto zapoved božjo.)

4. **Nevoščljivost** (glej sedmo in deseto zapoved božjo.)

5. **Požrešnost** in 6. **Jeza** (glej peto zapoved božjo.)

7. **Lenoba**: Ali nisem o pravem času vstajal?

Ali sem dragi čas zapravljjal?

Ali sem brez vzroka iz šole izostajal ali jo zamujal? ali sem šolsko mašo zamujal?

Ali sem bil v šoli vedno priden in pazen? (ali sem se smejal? šepetal? druge motil?)

Ali sem se vselej naučil, zlasti krščanski nauk?

Ali sem bil len za dobra dela?

Kesanje in trdni sklep.

O moj Bog! groza me obhaja, ko pomislim, kako daleč me je pripravil moj greh! Oh, v koliko nesrečo sem zabredel jaz, ubogi grešnik! O, kaj bi bilo, ko bi bil umrl v svojih grehih! Zdaj-le bi že zdihovala moja uboga duša v nepopisnih britkostih!! O večna dobrota! Zahvalim se ti iz globočine srca, da me še nisi poklical s sveta! In ker si imel do zdaj toliko usmiljenja z menoj, upam tudi, da se me boš danes usmilil in mi odpustil moje grehe, katere obžalujem iz vsega srca; rajše umrjem, kakor da bi še kdaj tebe žalil s kakim (smrtnim) grehom.

Pa oh, dobrotljivi Oče nebeški! kako sem še slab! kako malo te ljubim!? Le pred tvojo šibo se tresem in bojim se tvojih pravičnih kaznij; tvoja neskončna svetost in dobrota me pa tako malo gane. O ljubi Bog, prenaredi vendar moje slabo mrzlo srce, ogrej ga vendar z ognjem svoje svete ljubezni, da bom nase pozabil in mislil le nate ter zato obžaloval svoj greh,

ker sem ž njim razžalil tebe, neskončno ljubezen in svetost!

O moj Jezus! moja neskončna ljubezen! ti si umrl zame — na križu — v nedopovedljivi britkosti in zapuščenosti. Do zadnje kapljice si preлил svojo drago rešnjo kri za me in še po smrti si dal raniti in odpreti svoje presveto Srce iz ljubezni do mene, ubogega grešnika. Kako me je sram, kako mi je žal, da sem ti bil toliko nehvaležen, da sem tvojo neskončno dobroto povračal s tako ostudnim razžaljenjem!

Nikdar, nikdar več ne bom take žalosti delal tvojemu presvetemu Srcu. Še zdaj mi odpusti, o Jezus! Zanaprej te res ne bom več žalil; pripravljen sem rajše najhujše bolečine trpeti in rajše mučen biti, kakor še kdaj s kakim smrtnim grehom vedoma žaliti premilo tvoje Srce.

O Marija, ki si s svojo mogočno priprošnjo že toliko grešnih src nagnila k pravemu, čeznatornemu popolnemu kesanju, sprosi še meni to milost, da bodem čutil tudi v srcu, kar z ustmi izrekujem v prelepi cerkveni molitvi:

O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz srca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznivega Boga, tebe, vso svetost in neskončno dobroto, ki te iz vsega srca ljubim, ž njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo pomočjo svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smrt, raje pretrpeti, kakor tebe, svojega Boga, neskončno svetost in dobroto, še kedaj s kakim grehom razžaliti. Daj mi milost, da spolnim ta svoj sklep! Prosim te po neskončnem zasluženju tvojega Božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

4. Po spovedi.

Odpuščeni so mi moji grehi; odpravljena je iz mojega srca vsa gnusoba, in zopet je ozaljšana in posvečena z milostjo božjo moja duša! O, kako se zdaj čutim olajšanega in srečnega! Moj nebeški Oče mi je zopet naklonjen in me ima spet za svojega ljubljenega otroka; moj Zveličar je zopet moj prijatelj in sveti Duh milostno prebiva v mojem srcu. — Tudi tebi, o Marija,

smem se zdaj zaupno in radostno bližati, ker zopet sem postal, kakor smem upati, ljubljeneč tvojega materinega srca. In kako se z menoj veseli angelj varuh moje današnje sreče!

Nikdar se ne morem dovolj zahvaliti za toliko neizmerno dobroto, o neskončno usmiljeni Bog! Hvali in poveljuje naj te vsaka misel mojega duha in vsak utripljej mojega srca; hvali in slavi naj te vsaka beseda mojih ust in vsak dihljej mojega življenja! — Ker pa se sam ne morem zadostno zahvaliti, pomagaj mi ti, o preljuba moja mati Marija, pomagajte mi vsi angelji in svetniki v nebesih hvaliti neskončno dobroto in usmiljenost božjo!

Pa tudi v dejanju hočem zanaprej kazati svojo hvaležnost. Z novim, očiščenim in posvečenim srcem ti še enkrat obljubim, o moj Bog, da bom odslej sovražil greh, tebe pa ljubil iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih močij. Iz ljubezni do tebe hočem radovoljno in veselo storiti vse, karkoli mi zapoveduješ po svoji sveti cerkvi in kar zahtevaš po svojih namestnikih.

Pri vseh delih in opravilih, v samoti in med ljudmi, v vsakem kraju, posebno pa v cerkvi naj se mi pozna, da sem bil pri spovedi in da sem se res poboljšal. Z vso gorečnostjo se bom trudil odsihdôb, da se obvarujem vseh grehov, posebno pa onih, katere sem največkrat ponavljal do sedaj . . . Skrbno se bom ogibal vsake nevarne priložnosti in zvesto rabil potrebne pomočke, da se ne povrnem v poprejšnje grehe; osobito se bom vestno ravnal po naukih in svetih svojega skrbnega spovednika.

Toda na svoje slabotne moči se ne morem in ne smem zanašati. Dobrotljivi Oče, ki si mi danes skazal toliko ljubezen in usmiljenje, podpiraj tudi še dalje svojega slabotnega otroka s svojo božjo milostjo in vsemogočno pomočjo! Vem, da brez tebe ne morem ničesar, s teboj pa vse. Daj moč moji slabi volji, da spolnim vse, kar sem sklenil.

Sveta Marija, sveti angelj varuh in vsi ljubi svetniki Božji, prosite zame, da ostanem stanoviten v svojih dobrih sklepih ter postanem vedno boljši in vam podobnejši. Amen.

5. Večerna molitev.

Tisočera ti bodi zahvala, predobrotljivi Bog! za vse dobre dane danšnjega dné in vsega mojega življenja. Prav posebno pa se ti še enkrat zahvalim za neizmerne milosti, katere si mi danes dodelil v zakramentu sv. pokore. Moja duša se raduje in veselja se topi moje srce, ker velike reči si mi storil danes, o neskončno usmiljeni Gospod! Nisi me zavrzel izpred svojega obličja, o predobrotljivi Oče nebeški! marveč ljubeznivo si vsprejel mene, zgubljenega pa skesanega otroka! Po svojem namestniku, mojem preskrbnem spovedniku, odpustil si mi grehe in vzbudil si v mojem srcu tako trdne sklepe in tako krepko odločbo, da zanaprej te res ne mislim nikdar več žaliti, marveč zvesto ti hočem služiti in radovoljno spolnovati tvojo sveto voljo do zadnjega vzdihljeja. O daj, da se ta sveti ogenj, ki si ga danes zanetil v moji duši, ne ohladi tako brž; marveč, ker si mi dodelil že toliko milostij, dodeli mi še največjo in najpotrebnišo milost, — o

daj mi stanovitnost do konca mojega življenja!

Preljubi Jezus, predno dovršim presrečni dan, ki mi je naklonil toliko usmiljenje, obrnem se še enkrat do tvojega presv. Srca in prosim te, da me vedno ohrani v svoji ljubezni. Ne daj, da bi me še kdaj premagala katera skušnjava in me še kdaj ločila od tebe; marveč dodeli mi toliko moč, da odslej resnično poboljšam svoje življenje, zvesto spolnujem svete nauke in posnemam tvoje veličastne izgledе ter do smrti ostanem v tvoji milosti. Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev!

O Marija, ohrani me vedno v svoji materini ljubezni; o, naj bom vedno tvoj zvesti in pokorni otrok! O Marija, vâdi me po pravi poti v sveti raj!

Angelji in svetniki Božji, pod vašim milim varstvom naj bom vedno, kadar spim ali budim, po dnevu in po noči! Amen. (Ako pojdeš jutri k sv. obhajilu, začni se že nocoj pripravljati.)

KAZALO.

A.

Koristni nauki in opomini	1
I. Izpraševanje vesti	5
II. Kes ali obžalovanje	11
III. Trdni sklep	29
IV. Spoved	37
V. Zadostovanje	57
Trdni sklepi pridnega otroka	73

B.

Molitve in opravila v dan svete spovedi	81
1. Zjutranja molitev	81
2. Sveta maša za spovedno pripravo	84
3. Pred spovedjo	99
Prošnja za vredno pripravo	99
Spovedno ogledalo	100
Kesanje in trdni sklep	109
4. Po spovedi	111
5. Večerna molitev	114

